

A VALÓSÁGOT NEM LEHET ELKENDŐZNI.

Beküldte: Névény Sándor alhadnagy.

(1937.)

Amerikában, a lehetőségek, illetve lehetetlenségek hazájában fordulnak elő olyan esetek, amilyenekhez hasonló történt 1937 május havában Mezőberény községben. A nem mindennapi, sőt páratlanul álló eset rendkívüli érdekességénél fogva szükségessé teszi, hogy azzal részletesen foglalkozzunk, abból tapasztalatokat szerezzünk, hogy alkalomadtán hasznosíthassuk és ne álljunk tájékozatlanul egy hasonló eset előfordulása alkalmával.

1937 május 6-án 6 órakor reggel Mezőberény községben, a község piacterének végében álló mázsaház mellett találták Szikora Pál községi rendőrt, aki hanyatt fekvő állapotban, köpenybe öltözve, oldalán derékszíjjal és kardhüvellyel, teljesen vérbeporított arccal holtan feküdt.

A boncolóbizottság megállapította, hogy Szikora Pált egy, pontosan a homlok közepére irányított s erősen rászorított pisztolylövés sértette meg halálosan oly módon, hogy homlokbőre a behatolt gázok és levegő hatása következtében csillagszerűen felrepedt, a lövedék a fejbe hatolt, az agyat átfúrta és felülről lefelé haladó irányban a tarkó közepén távozott. A löcsatorna teljesen kormos, füstös. Ezen sérülésen kívül homlokának hajzattal borított előrészen volt egy vonalszerű véraláfutásos sérülés, amelyből a hajszálak hiányoztak. Szájának felső részén, a jobboldalon, bajusza alatt kétfüllérnyi terjedelmű horzsolás, bajuszszálok hiányával. Arcának baloldalán egybefolyó horzsolási nyom, míg jobboldalán három különálló, hajszálvékonyan kezdődő s mindinkább szélesedő, vértelen felhámhor-

zsolás látható. Nevezetesen más sérülés nem volt, kivéve a megfelelő helyeken jelentkezett hullafoltokat.

A helyszínelés eredménye: Mezőberény községnek majdnem mértani közepén terül el az élelmiszer- és baromfipiac, amely északi és déli oldalán magas kerítéssel, keleti oldalán pedig egy magas téglapépülettel van határolva, míg nyugati oldala teljesen szabad, mellette betonjárda és meglehetősen széles utca húzódik. A piactér északnyugati sarkában fekszik a községi mázsaház, amely bejáratával a piactér déli falának sarkával szembenéz. A mázsaház a piactér északi kőfalától 4 m-nyi terjedelemben előre nyúlva fekszik, mellette látható egy három ajtóval ellátott árnyékszék, amelynek keleti oldalától egy vassodronyból készült kerítés halad a kőfalig, miáltal ott a mázsaház fala az árnyékszék hátsó fala, a sodronykerítés és kőfal által határolva egy 380×261 cm zárt terület keletkezik. A községi mázsaház épületéhez folytatólagosan, a mázsaháznak megfelelő, de mégis valamivel alacsonyabb és kétszer olyan hosszú épület csatlakozik, amelynek két utcára nyíló ajtaja van és egy tollkereskedő használatában áll.

A piactér délnyugati sarkának falkerítése mellett a saroktól 39 cm távolságra egy tengeriszurkáló vas, attól 337 cm távolságra egy katonai nyakszegély fekszik. E nyakszegélytől kb. 2 méternyi távolságra balra egy fürdőjegy, majd attól fölfelé kígyóvonalszerűségben 89, 147, 186, 50, 200, 206 és 380 cm távolságokra magán- és hivatalos feljegyzéseket tartalmazó papirok, rendőrkard, sapka és végül köpenyombok fekszenek. E helyen dulakodás nyomai nem láthatók, dacára, hogy előző napon a piactér fel volt söpörve, de mégis erősen porozott maradt. A felsorolt tárgyakon véreződési nyomok nincsenek. E helyen vércseppek és vérnyomok egyáltalán nem találhatók. A piactér déli falkerítése mellett, amely összeomlófélben levő téglából áll s helyenként a téglák elporlása következtében lyukacsos,

néhány elmosódott lábnyom látható. E helyeken a falkerítésen két lyukban lábbelítől származó horzsolási nyomok láthatók. A piactéren friss vércseppek és véreződések egyáltalán nincsenek.

A mázsaház és kerítések által határolt területen fekszik Szikora rendőr hullája, hanyatt fekve, fejfelé az árnyékszék falának, lábbal a kőkerítésnek. Rátekintés után megállapítható, hogy teljesen fel van öltözve, csak sapkája hiányzik. Karjai a törzs mellett jobbra és balra szétvetve fekszenek. Köpenyujjának felhajtásai teljesen lefordítva, a kézfejet takarják. Lábai szétterpesztve fekszenek, jobblába térdben kissé felhúzva. A tüzetesebb vizsgálatnál megállapítható, hogy köpenyének felső része, melyről bár a felsőgomb nem hiányzik, a nyaknál nyitva van és belső része erősen véreződött. Ugyancsak nyitva van zubbonyának gallérja is, de csak olymódon, hogy a páros kapcsolatok fel vannak szakítva, egyébként a zubbony összes gombjai begombolt állapotban vannak. A köpeny előrészenek közepe nem véres, azon sem vérnyomok, sem vércseppek nem láthatók, ellenben a köpenynek a kétsoros gomboktól jobbra-balra terjedő előrészen, a gombokon kívül felülről lefelé eső vércseppek, „csurgás” láthatók. A köpeny baloldali alsó széle teljesen fel van hajolva a törzs irányába s az a balkar alatt fekszik. A balkaron fekszik a felfelé fordított üres kardhüvely. A nadrágon véreződés nyomai nem láthatók, ellenben mindkét csizmaszáron felülről lefelé haladó vércsurgási nyomok vannak. A hulla lába irányában levő falkerítés felülről lefelé haladó vércsurgási nyomokkal van tele, míg a kerítés felső vízszintes perem kisebb-nagyobb terjedelmű vércsomókkal és fröccsenésekkel telített s a perem belső, illetve a hulla irányában fekvő sarkának éles részén tenyérszerű terjedelmű hajszál-beszövődési hely látható. A falkerítés tetejéről széttekintve megállapítható, hogy a kerítéshez csatlakozó mázsaház és magánépület tetején

a kerítésről felvezető irányban számos cserép van összetörve. Ugyanaz látható végig a magánház gerincén egészen az utolsó kéményig, ahol a törések a kémény mögött kb. 45 cm távolságra szűnnek meg. E kémény pereméről egy téglá hiányzik s az a látszat, hogy frissen lett onnan erőszakkal ledobva és több cserepet összetörve gurult le a tetőről a melléképület ellenkező oldalára.

Visszatérve a mázsaház kéményéhez, látható, hogy annak peremén a téglák meg vannak lazulva, két téglá hiányzik. Egyik ilyen meglazult téglának sarka véres és abba bajuszszálak vannak beszövődve. Ugyancsak vércsurgási nyomok láthatók a kémény mellett a cserépen és a tűzfal laza szegőtégláin. E kémény egyik tégláján, annak közepe táján, az élen egy zsinog bevágási nyoma látható, amelyből finom kenderszálak állnak ki. E kéménynek az oldalfalában levő tisztítóajtaját felnyitva, egy kék-fehér csíkos, úgynevezett tűzoltóruhaszerű rongydarab látható, amelynek megfogása és kézbevétele után megállapítható, hogy abba egy kétökölnyi nagyságú bazaltkődarab van becsavarva s előbb vékony házifonállal van összekötve, majd pedig egy vastag, úgynevezett cukorzsineggel van átkötve. A kézbevett rongyba burkolt kődarabot húzva, a cukorzsineknek egy 160 cm-nyi hosszú folytatása után egy, a sátorvasán átkötött 7.65-ös Browning-pisztoly tűnik fel, amelyről nyomban megállapítható, hogy az Szikora Pál rendőr szolgálati pisztolya volt. A pisztoly csőre van töltve s tölténytárában még 3 darab éles töltény van. A mázsaház folytatásában levő épület utcai fala mellett a földön találtatott 1 kilótt 7.65-ös pisztoly-töltényhüvely. A helyszínelés más érdemleges és tekintetbevehető adatot nem eredményezett.

Szikora Pál községi rendőr elhalálozása ügyében a szakaszparancsnok irányítása mellett már 6 napon át folyt az eredménytelen nyomozás, ami főként an-

nak volt tulajdonítható, hogy a közhangulat a legfantasztikusabb gyilkosság mellett foglalt állást. A gyilkosságot a következőképp magyarázták: Szikora Pál rendőrt 3 egyén szolgálati helyéről a villanylámpa oltásával és gyújtásával elcsalta a helyszínére. Ott a rendőrt körülkapták, lefegyverezték, majd a két tettes a falkerítésen át elmenekült, a harmadik tettes pedig, amelyik Szikora rendőr pisztolyát vette el, a mázsaház tetejére mászott. Szikora rendőr pisztolyát vissza akarván szerezni, a tettes után futva, szintén felmászott a mázsaház tetejére s ott a tettestől pisztolyát követelte, de az annak visszaadását megtagadta s Szikora rendőrt agyonlőtte. Hozzáfűzték még, hogy a cselekmény elkövetésével kémekek gyanúsíthatók, mert Szikora rendőr, bár erélyes emberként volt ismeretes, de közszeretethen állott s így haragosai nem voltak. A nyomozó járőrök e fantasztikus beállítások hatása alatt állottak s nem tudtak szabadulni ama egyetlen feltevéstől, hogy Szikora rendőr tényleg gyilkosságnak esett áldozatul.

A rendőr elhalálozási ügye az eredménytelen nyomozás folytán most már túlnőtt a helyi jelentőségen, amennyiben azzal a sajtó is állandóan foglalkozott, a vizsgálóbíró a nyomozás állásáról naponta jelentést kért és várta a feltétlen eredményt. A közigazgatási hatóság is erélyes közbelépésre szánta el magát.

Midőn hírért vettem e nagy megmozdulásnak, nyomban hozzáálltam a helyzet tanulmányozásához. Az alosztály helyszínelője által időközben elkészített helyszínrajzok, vázlatok és fényképek alapos áttekintése után feltűnt nekem:

1. hogy a rendőr nyakszegélye a falkerítés mellett fekszik s attól kb. 12 méternyi távolságra fekszenek a köpenygombok,

2. hogy a rendőr használati tárgyai kisebb-nagyobb távolságra kigyóyszerű vonalban, de mégis rendszerben fekszenek,

3. a tárgyak nem vérezettek,

4. a helyszínen vércsepp, véreződés nincs és dulakodás nyomai nem látszanak,

5. a végrehajtás helyszínére vezető úton vérvnyomok, illetve vércseppek nincsenek,

6. a rendőr pisztolya kőnehezékhez kötve, a képményben találtatott, s végül

7. hogy a hulla fejében talált löcsatorna belül füstös, kormos. Ezen jelenségek készítették a gondolkodásra, amelyek során megpróbáltam azokra magyarázatot keresni. A jelenségek részletes boncolgatása után kétségtelen meggyőződésemmé vált, hogy a rendőr rávasszul kiesztelt öngyilkosságot követett el.

Ezekután kirendeltetvén a helyszínére, átvettem a nyomozás irányítását. Legelső feladatomban volt most már keresni, kutatni azt az okot, amely a rendőrt öngyilkosságra készítette. A rendőr alkalmaztatási helyén, a községi rendőrök környezetében kezdtem meg Szikoranak a cselekmény elkövetése előtti magatartására vonatkozó megállapításaimat. Itt már használható adatokat szereztem. Fölkerestem ezek után a rendőrnek a békéscsabai kórházban betegen fekvő feleségét, aki elmondotta, hogy bár a legkétségbeejtőbb szegénységben élnek 7 élő gyermekükkel, férjének havi 53 pengő fizetéséből és 2 és fél holdnyi örökölt sivar földjük jövedelméből, de férje 17 éves házasságuk alatt mindig a legkedvesebb, kitartó és becéző szeretettel viseltetett irányában, őt soha meg nem sértette és vele erélyesen vagy durván nem beszélt. Folyó év május havában azonban feltűnő változás következett be közöttük. Neki mindenkor a hónap első napjaiban szokott menstruációja jelentkezni, jelenleg azonban elmaradt. Ő nem szólt erről nyomban férjének, csak 3 nap múlva, midőn egy nehéz ajtót megemelt s az emeléstől nagyon rosszul lett, említette, hogy valószínűleg teherben van. Férje nagy meglepetéssel vette ezt tudomásul, amikor azt válaszolta, hogy te-

kintettel a rosszullétére, azonnal orvoshoz kellene menni, de mert egy fillér pénzük sincsen, amennyiben az elsején kapott fizetést már elköltötték, orvoshoz nem fordulhatnak. Megegyeztek ekkor kölcsönösen abban, hogy néhány napot fekszik s talán annyira jobban lesz vagy magzatja elmegy, hogy nem is kell orvost hivatni. Ennek dacára napok mulva sem lett jobban, sőt mindig aggasztóbb volt a helyzete, ezért május 5-én kérte férjét, hogy most már feltétlen orvost vegyen igénybe, mert ő halálát érzi, ha rajta azonnal nem segítenek. Férje ekkor azt válaszolta neki, hogy a következő napon, vagyis május 6-án reggel letelik a szolgálata s akkor 7 órakor orvoshoz fog-nak menni. E beszélgetés a községháza előtt, ahol férje szolgálatban állott, folyt le közöttük. Feltűnt itt neki, hogy férje most nem volt olyan kedves vele szemben, mint azelőtt, hanem feltűnően viselkedett, úgyszólván gorombán beszélt vele s emiatt ő elkeseredve, majd-nem sírva távozott a helyszínéről. Ezt megelőzőleg, 5-én is feltűnő volt férje viselkedése, amennyiben egy kilátásba helyezett új férfiingnek az azonnali előadását vagy elkészítését követelte tőle még pedig olyan han-gon, ahogy máskor vele szemben nem beszélt. Elmon-dotta még, hogy ugyancsak 5-én este 5 óra tájban férje megjelent lakásukon talán azért, hogy vacsorázzon, de mivel ő vacsorát nem készített, egy darab kenyeret és egy kis darab szalonnát adott át férjének azzal, hogy azt majd a községházánál elfogyasztja. Ugyanez alkalommal férje a lakásuk padlásán is megfordult, il-letve tartózkodott bizonyos ideig, de hogy mi célból, azt nem tudja. Végül elmondotta, hogy férjének fel-sorolt viselkedése őt elkeserítette, annak dacára azon-ban férje előtt még a látszatot is kerülte, hogy az rajta bánatát észrevegye. Elmondotta még, hogy férjének életbiztosítása is volt, amely szerint rendes elhalálo-zása esetén a járulékot megkapja s ha baleset folytán hal el, kettős összeget kap és tovább fizetniök nem

kell, de a család valamennyi tagja 16 éves koráig biz-tosítva marad.

A Szikoránétól nyert adatok alapján most már kétségtelenné vált előttem, hogy Szikora lelkiállapota a cselekmény elkövetése előtt megrendült.

Összegezve ezt a rendőrtársai környezetében szerzett ama tapasztalatokkal, hogy Szikora élénk vér-mérsékletű, élénk fantáziájú és hosszabb gondolkodás nélkül cselekvő ember volt, teljesen világos lett előt-tem, hogy Szikora ama kellemetlen hír hallatára, hogy neje a 7 élő gyermek mellett újból teherben van, el-vesztette önuralmát s anyagi helyzetét ismerve, el-határozásra jutott, az öngyilkosságot választotta. Azon feltevésem mellett tehát, hogy Szikora öngyilkos lett, az indító ok kétségtelenül jelentkezett.

Megvizsgáltam ezekután a rendőr hátramaradt ru-házatát, amelyet az eset alkalmával viselt és azon használati tárgyakat, amelyek nála voltak. Kiforgattam összes zsebeit és fehér papírba gyűjtöttem a zsebmosza-tokat. Már a zsebmoszatokban szabadszemmel is ész-lelni lehetett olyan kékeszínű apró fonaldarabkákat, mint amilyen rongyba volt göngyölve a rendőr ké-ménybe eresztett pisztolya, de voltak a zsebmoszatok-ban sötétsárga színű apró fonalszálacskák is. A ruha-darabok és használati tárgyak egyenkénti és részle-tes átvizsgálásának megtörténte után ama rongydarab átvizsgálására került a sor, amelybe a pisztoly ké-ménybe süllyesztésére használt kődarab volt gön-gyölve. Ez meglepő eredményre vezetett. A rongydarab kb. öt tenyéryi terjedelmű, amelyről a rápillantás után meg lehet állapítani, hogy az valamilyen kabát-ban mellbélés lehetett, mert egy darabon vattázott és vékony szürke vászonnal van borítva. E rongydarab-nak ama részén, amely a kabátnak a gombok felvar-rására használt részével egybeesik, egyik gomb helyén világossárga cérnaszál által megrögzítve, két kis da-rab, kb. 4—5 cm hosszú, sötétsárga színű gyapjú fonál-

darab volt. A rendőrköpeny zsebéből a boncolás alkalmával egy kéttényérnyi terjedelmű, sötétsárga színű pokrócdarab is előkerült. E pokrócdarabból négy szál fonalkát kihúzva, odahelyeztem a rongydarabon talált s cérnával rögzített két fonalszál mellé, jobbra és balra. Már rátekintés után is kétségtelenné vált, hogy a fonalszálak árnyalati eltérés nélkül testvérek. Így eljutottam az egyik legfontosabb megállapításhoz, amely szerint, ha a fonalszálak édestestvére kéttényérnyi pokrócdarab formájában a rendőr zsebében volt, akkor a pisztoly becsavarására használt mellbélés-darabtól elválaszthatatlan, azzal szorosan összefügg s annak is a rendőr birtokában kellett lennie. Megvolt tehát a másik kétségtelen bizonyíték arra vonatkozólag, hogy a pisztoly becsavarására használt rongydarabot a rendőr zsebében hordta.

Most már járórt rendeltem ki Szikora lakásán tartandó házkutatás céljából, meghagyva, hogy Szikora lakásán, bár kiméletelességgel, de a legapróbb részletekre is kiterjedő házkutatást tartson. Keressen vékony házifonású kenderfonalat, vastag, úgynevezett cukorzsineget, kukoricaszurkálót és ami a legfontosabb, olyan ruhadarabot (kabátot), amelyből a kő becsavarására használt mellbélés származik. Ez is megtörtént. A kutatás megdönthetetlen bizonyítékot szolgáltatott. Előkerült Szikora padlásán a kabát, amelyben látható volt a kődarab becsavarására használt s abból kivágott részlet pontos körvonala és a rongydarab teljes tartozéka, valamint annak a kabát másik mellrészén alkalmazott s elvitathatatlanul azonos darabja. Előkerült a vékony házifonású kenderfonal darabja és tanuvallomás alapján megállapítást nyert, hogy a helyszínen talált kukoricaszurkáló — amely különleges volt — Szikora tulajdona.

Bár most már a Szikora öngyilkossága mellett szóló döntő bizonyíték megvolt, mégis szükségesnek tartottam, hogy az ügyel teljes részletességgel tovább

foglalkozzunk. Részben azért, hogy a nyomozásban résztvevők tanuljanak s tapasztalatokat gyűjtsenek, részben pedig azért, hogy az adatokat egyenként és részletesen megvizsgálva, megnyugtassam a hatóságokat és az izgalomban levő lakosságot, hogy a színlelt gyilkosság nem más, mint egy lelkileg megrendült és bizonyos időpontban pillanatnyi elmezavarba esett ember raffináltan kieszelt öngyilkossága.

Lássuk most már a további eljárást. Az esetet elméletben az összes körülmények figyelembe vételével az alábbiak szerint rekonstruáltam:

A rendőr — mint neje előtte feltárta teherben léte —, ismerte a legborzasztóbb családi körülményeit, kétségbeesett. E perctől kezdve különböző gondolatai támadtak. Midőn látta, hogy neje helyzete nem javul és most már az orvoshoz való fordulás elkerülhetetlen, hogy a kínos helyzetből szabaduljon, az öngyilkosság mellett foglalt állást. Így azután két tényezőre volt figyelemmel, nevezetesen elsősorban arra, hogy ha egyszerű körülmények között öngyilkossá lesz, családja nem kapja meg a biztosítási összeget, hanem esetleg csak annak bizonyos hányadát. Másodsorban arra, hogy köztudomás szerint a községnek legrégebben szolgáló és legbuzgóbb rendőre volt, így az egyszerű öngyilkosságával gyávaságáról tett volna tanuságot, amely hátramaradottjainak is örök szégyent hozott volna. Úgy döntött tehát, hogy az öngyilkosság végrehajtásánál olyan körülményeket állít be, mintha meg-támadtatás alkalmával gyilkoságnak esett volna áldozatul.

Ilyen körülmények beállításához szükséges ismeretei rendőri szolgálatából folyólag megvoltak. Azt részben jótudású rendőrbiztosától, részben pedig detektívregények olvasásából szerezte. Így felkészülve látott tehát a cselekmény végrehajtásához.

Előző nap délután, midőn lakásán a padláson megfordult, magához vette a tengeriszurkálóvasat, vala-

mint a kék-fehércsíkos kabátbélésdarabot és egy darab 40 cm-nyi hosszú házifonalat. Ezek birtokában érkezett a községházához, ahol 18 órától 21 óráig, majd pedig 24 órától 3 óráig a kapu alatt és előtt teljesített őrszolgálatot. Az éjjel utáni egyedüllet nyújtott neki alkalmat a gondokba merülésre s ekkor jutott döntő elhatározásra, amikor már felismerhetővé vált rajta az elborultság. Ugyanis ez alkalommal éjjel egynegyed 3 óra tájban érkezett a községházához egyik községi előfogatos, aki a szomszéd községből a községi tisztviselőket lakásukra szállítva, üres kocsival a községi istállóhoz akart hajtani, miközben az utcán a községháza előtt megállva, a rendőrrel beszélgetésbe elegyedett. Szikora ez alkalommal az előfogatosban gyanút keltő módon viselkedett. Ugyanis öklét a levegőbe emelve fenyegetődött, hogy majd mindjárt ad ő azoknak, akik az artézikut mellett levő villanylámpát oltoztatják és gyújtogatják. Az előfogatos erre a Szikora által mutatott irányba fordulva, azt mondta Szikorának, hogy „hiszen azt a lámpát és annak fényét nem lehet e helyről meglátni, mert azt a templom teljesen eltakarja, hogy láthatod te azt, meg különben én onnan jövök, de egy lelket sem láttam a lámpa közelében, de még az utcán sem”.

Midőn az előfogatos eltávozott, a rendőr a zsebeibe készített tárgyakkal, amelyekhez a községháza udvaráról egy, csak ott található bazalt kődarabot is tett, elindult végzetes útjára. Az artézikut előtt levő villanylámpát, amint az kétségtelenül megállapítható volt, eloltotta és sietve ment a piactérre, vagyis az esemény helyszínére. Ott a piactér kerítésének délnyugati sarkán megállva, a tengeriszurkálóvassal köpenyének baloldali ujjrészére két, míg jobboldali ujjrészére egy szúrást intézett, amely szúrások a köpenyen kisebb szakadást idézett elő. Ezután a tengeriszurkálóvasat a kerítéssel párhuzamosan a földre helyezte, majd zubbonya nyakán a kapcsokat felszakította,

a nyakravalót vette ki és helyezte ugyancsak a falkerítés tövébe. Innen továbbmenve, köpenye ujjrészének felhajtásából különböző papirokat helyezett a földre, még pedig nem össze-visszaságban, hanem egymás után vonalalakszerűen, kisebb-nagyobb távolságra megtoldva e vonalat kardkésével, pisztolytáskájával, sapkájával és végül a köpenyeről leszakított két gombbal.

Midőn ezzel elkészült, a közelben volt falkerítéshez ment, ott két különböző helyen mászást színelve a falkerítésen levő lyukakba lépett és a kerítés tetejéről két-három lazán álló tégladarabot lerántott.

A helyszíni állapot után ítélve, innen sietve, talán szaladva ment az eredmény bekövetkezésének helyszínére, a zsebében elkészített kődarabbal és az ahhoz használt ronggyal és zsinegekkel. A sodronykerítésen és falkerítésen át felmászott a mázsához, illetve az amellé épült másik ház tetejére. Amerre ment, a cserepeket a nyugtalan, izgatott lépések következtében összetörte, majd megállt az épület végén lévő kémény mellett. Itt akarta tulajdonképpen az öngyilkosságot végrehajtani, de mert e kémény pontosan a ház gerincrészén fekszik és túlságosan alacsony, nem találta alkalmasnak, ezért a tető gerincén visszafordulva, megállás nélkül, figyelembe sem véve a közbeeső fedett s bádogcsőben végződő magas kéményt, ment vissza a mázsaházon lévő igen alkalmas és jól fekvő kéményhez. Itt hajtotta azután végre a cselekmény végső mozzanatait, nem feledkezve meg még ekkor sem egy félrevezetésre alkalmas részletcselekvésről (köpenye ujjhajtókájának lehúzása), ezzel szolgáltatva bizonyítékot maga ellen, mert hosszú, kezét fedő, lelógó köpenyujjhajtókával nem tudott volna a háztetőre mászni.

A kéményhez érkezve, a két épület összeépített tűzfalának lépcsőszerű peremén állt meg, illetve helyezkedett el oly módon, hogy a kémény pereme kb. a mellközépvonalának magasságába esett. E helyzetben a

pisztolyt és a kődarabot zsebéből kivette, a kéményt balkezevel szorosán átkarolva, a kődarabot a kémény peremének egyik téglája mellett a zsinag segítségével a kéménybe süllyesztette, a jobbkezevel megmarkolt pisztoly csövét homlokának közepéhez szorította és elsütötte.

A lövés halálos volt ugyan, de a halál nem következett be azonnal, csak az eszméletlenség lépett fel pillanatok alatt, amelynek hatása lehetővé tette, hogy a kődarab az elernyedtt kézből a pisztolyt magával rántsa a kéménybe. Szikora, mert a kéményt átölelve tartotta, itt még bizonyos ideig, talán 15—20 másodpercig állva maradt s csak azután ernyedtt el jobban, amikor a feje a kémény peremére esett s felső ajakának jobboldali bajuszos része a téglá sarkához ütődött, minek következtében néhány szál bajusza vérral egyetemben az érdes téglába szövődött. Ugyanekkor sértette meg arcának jobboldalát is a téglá érdes szélében. Szikora teste most már erőtlennül és tehetetlenül a tetőre rogyott, onnan a falkerítés peremére csúszott s homlokának hajas részét a kerítés peremébe ütve, a földre zuhant, ahol még reflex mozgások következtében kezével és lábával néhány mozdulatot téve, holtan maradt.

Itt megjegyzem, hogy a lövés, éppen azon oknál fogva, mert a pisztoly erősen a homlokához volt szorítva, hangos durranást nem okozott.

Meg kell jegyezmem azt is, hogy az egész esemény lefolyásának nem voltak hallható részletei, mert a toronyőr, aki közvetlen a helyszínen lévő toronyban tartózkodott és minden negyedórát kürttel jelzett, semmit sem hallott.

Nem hallott semmi zajt és lövési hangot sem a helyszínhez 30 méternyi távolságra nyitott ablak mellett ébren alvó orvos sem.

A helyszín mellett lévő textilgyár éjjeli óre fél 3 óra tájban a nagy csendben egy ütődésszerű tompa

hangot hallott, de annak eredetét nem tudta megmagyarázni.

Lássuk most már az elképzelt rekonstrukció s azal egyetemben az esettel kapcsolatban felállított feltevések és következtetések bizonyítását.

Már kisebbmértvű lélektani ismeretek alapján is határozottan láthatjuk, hogy Szikorán az öngyilkosság indító oka a lelkiállapotát megrendítő körülmények folytán fennforgott.

A cselekmény hamis, félrevezető beállításának és mesterkéltségi helyszíni megrendezésének ismereteivel rendelkezett.

A cselekmény elkövetésénél használt eszközöknek és tárgyaknak legnagyobb részben birtokában volt, a hiányzókat megszerzésére pedig éppen neki kínálkozott legjobban az alkalom. Ugyancsak neki kedvezett az időpont és a helyszín is.

Hogy a végrehajtás közvetlen megelőzése előtt idegesség, rémlátás és ezekkel kapcsolatban kisebb fokú agy-elborulás léphetett fel nála, azt tanuvallosok igazolják.

Ilyen állapotban érkezve a megkezdés helyszínére, éppen ezen oknál fogva korlátozódott figyelmesége a használati tárgyainak a földre rakása alkalmával is, így már nem tudott arra gondolni, hogy melyik tárgyat, milyen össze-visszaságban és milyen távolságra helyezze el, hogy azok a megtámadtatás, illetve a dulakodás képét mutassák, hanem az első tárgy földrehelyezése után úgyszólván egyenes vonalban haladt tovább és helyezte földre az egyes darabokat, míg a vonal legvégére egymástól nagy távolságra a köpenygombok kerültek, így legelőször elhelyezett nyakravaló a gomboktól kb. 12 m-nyi távolságra feküdt.

E tárgyak egyike sem volt véres. Ezek helyszínén sem volt véreződés, csurgás, csepegés vagy csapódás. Sőt, ami legfontosabb, dulakodási, vagy birkózási nyo-

mok sem, amelyeknek pedig az előző napon felsepert, de mégis vastag porral borított téglakon feltétlenül látszani kellett volna. A rendőrsapkán a leghatározottabban meg lehetett állapítani, hogy abba, illetve annak belsejében két ízben a csizmatalp előrésszel szándékosan és kiszámítottan beleléptek és hogy a két belelépés következtében azoknak megfelelően tört, illetve horpadt össze a sapka előrésze. E sapkát üregével a földfelé fekvő helyzetben találták a helyszínen. A rendőr jobblábás csizmájának talprészén látható volt a sötétvörös színű téglapor, mely a falkerítésen levő lyukakba való belépéstől származik. Ilyen sötétvörös téglák az egész helyszínen, más helyeken, de még a távolabbi helyszínen sem találhatók. Egyébként e falkerítésnek a helyszíni viszonyokhoz arányított megvizsgálása alkalmával kétségtelen megállapítást nyert, hogy egy menekülni szándékozó egyén semmiesetre sem választaná a magas és rozoga falon való átmászást, amikor a menekülésre szabad, tág tér áll rendelkezésére. A tárgyak fekvésének helyétől az eredmény bekövetkezési helyéhez vezető kb. 40 méternyi útvonalon sem volt egyetlen vérnyom található. E körülmény igazolja azt, hogy Szikora azon a helyen még nem volt megsérülve és nem vérzett, mert ellenkező esetben feltétlen kellett volna vércseppeket találni a hosszú útvonalon.

A rendőrnek a cselekmény végrehajtásának a helyszínére: a mázsaház tetejére való könnyű feljutási, illetve felmászási lehetőségét az alkalmas sodrony és kökerítés helyzete és állapota igazolja. A háztetőkön való mozgása a cserepek megfelelő részeken való meg-, illetve eltörésével szintén igazolva van. Hogy a kéményt a cselekmény végrehajtása alkalmával átka-rolta, azt köpenyének balkarján a gyűrődéseken kívül talált malterozódás igazolja. A kémény peremének egyik tégláján találták ama finom kis bevágást, amelyet a pisztoly besüllyesztése alkalmával a zsineg idé-

zett elő s abban apró kenderszálak láthatók. Hogy Szikora a pisztolyt saját kezével szorította a homloka közepéhez és sajátkezüleg húzta el annak billentyűjét, azt a boncolás eredménye igazolja. Ugyanis a boncolás kimutatta, hogy a homlok bőre a gázok behatása következtében csillagszerűen felrepedt, a felrepedt bőrrészekén lövési tényezők: pörkölődés, füst és lőpor-szemcsék nincsenek, ellenben a löcsatorna kormozott és abban lőpor-szemcsék is találhatóak. Ez fényes bizonyíték amellelt, hogy ilyen lövést idegen kéz élő emberre le nem adhat, csak az esetben, ha az élő embernek mozgási lehetősége nincs. Hogy Szikora a halálos lövés után 15—20 másodpercig még állva maradhatott, azt a homlokáról a köpeny felső nyitott részébe való erős vércurgás igazolja. E körülmény igazolja továbbá azt, hogy Szikora csak bizonyos idő múlva, elerőtlenedve ejtette fejét a kémény peremére, amikor felsőajkának bajuszos részét a téglá sarkába ütve, bajuszszálai az érdes téglába beszövedtek. Szikorának a cselekmény végrehajtási helyéről való lecsúszása, illetve lezuhanása a helyszíni állapotokkal és viszonyokkal igazolva van s azt igazolják a fejének megfelelő helyein talált sérülések is. Az már nem szorul bizonyításra, hogy a pisztolyt csak Szikora süllyeszthette a kéménybe és nem más, mert nem lehetne egy olyan tettest találni, aki valakit annak saját pisztolyával agyonlő és a pisztolynak körülményes elrejtéséhez szükséges anyagokat, eszközöket megszerezze, azoknak összeállítására a menekülés sürgős idejét fecselje, ha még olyan megátalkodott gonosztevő is. Azután meg idegen tettesnek semilyen érdek nem parancsolja, hogy egy más személy agyonlövésére használt s annak tulajdonát képező pisztolyt ilyen körülményes módon eltüntesse.

E felsorolt bizonyítási tételek közül, ahol csak lehetséges volt, mindenütt kísérleteket végeztem, gyakorlatilag megfelelő helyzet beállításával.

Igy megfelelő időpontban és megfelelő körülmények között a rendőr álláspontjáról megpróbáltam a villanylámpaoltást és gyújtást. Megkíséréltem a tengeriszurkálóval való ruhaönszakítást. A téglakerítésen való felmászás lehetőségeit. A dulakodási nyomok létrehozását. Meghosszabbított irányvonal beállításával a lövedék becsapódási helyének megállapítását, azzal kapcsolatban a rendőrnek a végrehajtás idejében való álláspontjának meghatározását. E helyről megkíséréltem próbálövés leadásával a töltényhüvely kirepülési helyének meghatározását. Végül pedig a pisztolynak a kéménybesüllyesztését. A kísérletek hajszálpontossággal igazolták a feltevések helyességét.

Most már, ha rekonsztrukció bizonyítását magába foglaló leírás mellé felsorakoztatjuk azokat a tényeket, hogy a cselekmény végrehajtásánál használt összes tárgyi bizonyítékok részben a rendőr közvetlen környezetéből, mint annak saját tulajdonai, részben más környezetbe tartozó, de igazoltan Szikora által birtokba vett döntő tárgyi bizonyítékok kerültek elő, nem lehet kétség aziránt, hogy a rendőr ravaszul kieszelt öngyilkosságot követett el.

Ilyen aprólékos és minden részletre kiterjedő munkával sikerült felderíteni eme igazán rejtélyes esetet. E munka eredménye lett, hogy az izgatott közhangulat, valamint az ügy iránt nagy érdeklődést tanúsító hatóságok megnyugodtak.

Tanulság: legyünk munkánkban következetesek, türelmesek és meggondoltak. Ragaszkodjunk a helyszínhez és a helyszíni adatokhoz. Olvasgassunk, boncolgassuk és minden ismeretünk felhasználásával fejtegetjük azokat, akkor megoldódik a rejtély, amely megnyugvást hoz, önbizalmunkat fokozza, megerősíti és nem enged kétségbeesni akkor, ha egy újabb rejtéllyel kerülünk szembe.

Amit Névery alhadnagy végzett, túlzás nélkül fogadhatjuk el az igazi nyomozás iskolapéldájaként. Nem az benne a főérték, hogy az öngyilkosságot kiderítette, hanem *ahogyan* ezt a munkát elvégezte és *ahogyan* munkája eredményét bizonyítani tudta. Ez olyan körültekintő, fegyelmezett és világos agymunka volt, hogy gratulálnunk kell hozzá. Ehhez számítva még a biztos tudást és szívósságot is, ez az eredmény a legszebb és legértékesebb nyomozóerények igen szép dicsérete. Tökéletes munkának tekinthetjük, amely éppen idejében jött, hogy egy felbolygatott egész megye nyugalalmát s a hatóságok bizalmát helyreállítsa. Jó munka volt!

SOKSZOR IGEN MESSZE VAN A VALÓSÁG A VALÓSZÍNŰTŐL.

Beküldte: *Turcsányi Mihály* tiszthelyettes.

(1937.)

1937 augusztus 5-én reggel az újkécskei őrs arról értesült, hogy a nagyrévi komptól délre, körülbelül 600 méterre, a Tiszaparton egy meggyilkolt ember fej nélküli hullája fekszik.

Az őrsön éppen jelen volt Turcsányi Mihály 4. nyomozóosztálybeli tiszthelyettes, az őrs járőrével együtt kerékpáron nyomban a helyszínére ment.

A járőr a helyszínre 1937 augusztus 5-én 1/29 óra-kor érkezett. Ott a következőket állapította meg:

Molnár Károly újkécskei határbeli lakos szőlőjének egyik barázdájában, a Tisza-folyó partjától 7 méter távolságra, a mély és folyékony száraz homokban dulakodási nyomok láthatók. E helyen 60 cm hosszúságban és mintegy 40 cm szélességben a homok vérrel erősen átitatott, de vérfoltok találhatóak mintegy kétméteres körzetben is. A dulakodási nyomok mellett közvetlenül egy pirosalapú, fehérkockás (szabálytalan alakú) zsebkendő, egy kékalapú fehérrel átszőtt ing, egy feketésszürke nyárikabát, ugyanilyen mellény, egy 2 deciliteres fehér üveg, egy kaucsukkeretű, 5 pengős nagyságú zsebtükör, egy fém ing-nyakgomb, egy nyitott és erősen véres és egy csukott, vérrel nem szennyezett, szarunyelű zsebkés, egy kopottas fekete kalap, két 2 pengős, négy 1 pengős, egy 2 filléres és egy 1 filléres találtatott. A ruhameűek vérrel erősen átitatott állapotban voltak. A kabát külső, jobboldali alsó zsebében egy meggyfa cigarettaszipka, egy fehér olvasó, egy feketealapú, kékszélű, piroskockás zsebkendő, egy előjegyzési naptár,

1 fél doboz „Szikra”-gyújtó, a kabát belső zsebében pedig egy „Kecskeméti Közlöny” című, vérrel átitatott ujságlap volt.

A dulakodás helyétől a Tisza partjáig itt-ott vérrel áztatott vonszolási nyomok látszottak. A vonszolási nyomok a körülbelül 10 méter magas mederfalnál megszakadtak. E helyről egy felsőtestén lemeztelenített hulla volt látható, mely a mederfal egyik kiálló részén, a mederfal felső szélétől mintegy 4 méterre fennakadt. A hulla feje hiányzott. A hulla körül itt nem voltak nyomok, de látszottak olyan nyomok, melyekről megállapítható volt, hogy a hullát a partról lökték le nyilván azzal a szándékkal, hogy az a Tiszába essék.

A hulla jól táplált (kövér) ember hullája volt. Lában feketeszínű „Dorkó”-cipő, szürkés harisnya. Rajta: feketés-szürke pantalló. A hulla még meleg volt, a nyakából szivárgott a vér.

A dulakodási nyomoktól 160 m távolságra, a Tisza jobbpartján elterülő szőlőkön keresztül északkeletre, a nagyrévi rév irányába cipőt viselő egyéntől (valószínűsíthetőleg a tettestől) eredő lábnyomok vezettek. A nyomok mentén a szőlőlevelek itt-ott vérrel szennyezettek. 160 méter távolság után a nyomok a lejtős mederbe levezettek. Itt is találhatóak vércseppek. A meder falán, közvetlenül a víz színe felett, látni lehetett, hogy az áldozat fejét ide ledobták. A fej azután a Tiszába gurult. E helyen az áldozat feje a vízben, a parttól körülbelül 1 méter távolságra, megtaláltatott. A fej 50—60 évkörűli, őszeshajú, nyíratlan bajuszú egyén volt.

A fej lemetszésén kívül sem a hulla törzsén, sem a fején nem látszottak más sérülések.

A lábnyomok — a Tisza medréből feljőve — innen tovább vezettek északkeletre, a nagyrévi rév irányába és a révtől 210 méterre elvesztek azoknak az egyének-

nek a lábnyomai között, akik még a helyszínelő járőr megérkezése előtt a helyszínre tódultak.

Az áldozat lábnyomát követve a következők állapították meg:

Az áldozat a nagyrévi rév irányából haladt arra a helyre, ahol meggyilkolták. A lábán talált „Dorkó”-cipő nyomait már a révtől 180 méter távolságra fel lehetett fedezni. De láthatók voltak a tettes lábnyomai is, amint a sértettel együtt, hol előtte, hol utána haladt. Ezt a körülményt a lábnyomok kereszteződéséből lehetett megállapítani, mert hol az idegen lépett a sértett lábnyomába, hol pedig fordítva. A dulakodás, színhelyétől 35 méterre a tettes és a sértett egy barackfa alatt megálltak. A lábnyomok kereszteződéséből itt is meg lehetett állapítani, hogy a tettes és a sértett egyszerre időzött a fa alatt. Valószínű, hogy a tettesnek itt még nem volt kellő bátorsága a cselekmény végrehajtásához, bár ez a hely reá nézve alkalmasabb volt, mint ahol a cselekményt végrehajtotta. A fa alól a nyomok a dulakodás színhelyére vezettek. A fától az áldozat „Dorkó”-cipős nyoma haladt elől. Ezt abból lehetett megállapítani, hogy a cipőt viselő egyén a legtöbb helyen a Dorkó-cipős nyomra lépett. A dulakodás színhelyén a barázdákban a szőlőtőkék 30×35 cm magasan dróttal vannak egymáshoz kötözve. Ezekben a valószínűleg meglepetésszerűen megtámadott áldozat megbotlott és elesett.

A Tiszából kihalászott fej felmutatásakor (körülbelül 12 óraker) Simon Béla újbögi lakos határozottan állította, hogy az áldozatban felismeri azt az embert, ki reggel $\frac{1}{27}$ óra körüli időben két fiatalember társaságában egy lovaskocsin érkezett a nagyrévi révhez. Ezzel kapcsolatban a következőket adta elő: A kocsis — miután a révhez érkezett — a kocsival az útról a déli oldalon levő gyepe félreállt és ott a lovat kifogta. A kocsis 24—26 év körüli, 168 cm magas, szőkésarcú, a másik férfi 35 év körüli, 170 cm magas,

barna, vágottbajuszú egyén volt. Mindkettő szürkés-színű „ceig”-ruhát, fekete kalapot és fekete fűzőscipőt viselt. A kocsis kalapja mellett lófarokból font háromágú zsinór volt. A harmadik férfi (az áldozat) 55 év körüli, erős ember volt, aki nyiratlan bajuszt viselt és a lábán „Dorkó”-cipő volt.

Az áldozat fejét látva, még többen is akadtak, kik határozottan állították, hogy az áldozat az az idősebb ember, aki két fiatalember társaságában, a reggeli órákban, kocsin érkezett a nagyrévi révhez, sőt akadtak oly tanuk, akik azt is látták, amidőn az áldozat a 35 év körüli fiatalemberrel a kocsitól a szőlők közé távozott. Egy másik tanu pedig azt látta, hogy a nagyrévi révtől körülbelül $\frac{1}{48}$ óraker eltávozó kocsin már csak a két fiatalember ült. Ez a tanu meg is kérdezte a kocsistól, hogy a harmadik embert hol hagyták, mire a kocsis azt felelte, hogy a kocsiderékben fekszik,

A tanuk előadásából kétségtelenül megállapítható volt, hogy azok a fiatalember, akikkel az áldozat együtt érkezett a révhez, tudnak a gyilkosságról. Ezért az újkécskei őrs parancsnoka: Vince tiszthelyettes az esetről telefonon nyomban értesítette a szomszédos őrsparancsnokságokat, közölte velük a kocsis és ló leírását és a gyanúsítottak személyleírását. De bejelentette az esetet a 4. nyomozó alosztályparancsnoksághoz is azzal, hogy helyszínelőre és nyomozóra szükség nincs, mert a más ügyben ott nyomozó Turcsányi tiszthelyettes a nyomozásba bekapcsolódott s a helyszínt hivatásos fényképezéssel rögzítette. A helyszínnek hivatásos fényképezéssel való rögzítése azért volt szükséges, mert az idő esőre hajlott, később, 11 óra körül valóban esett is s így a helyszíni nyomok megsemmisültek volna, még mielőtt az alosztály helyszínelője (fényképező) megérkezhetett volna. De fontos volt az áldozat fejének lefényképezése is, mert az áldozatot senki sem ismerte s így a nyomozó járőrnek az volt

a szándéka, hogy az áldozat fényképét többeknek megmutatja és a Nyomozati Értesítőben való közzétételét is kéri.

A helyszíni szemle megejtése után az őrsnek rendelkezésre álló járőrei az után kutattak, hogy az egylovas kocsi a két fiatalemberrel a révtől merre ment. De a járőrök nem tudtak nyomra akadni. Ennek egyik főoka az volt, hogy Újkécskén és környékén százszámra akad egylovas kocsi és a kapott személyleírás is olyan általános volt, hogy a 25—30 éves emberek majdnem mindegyikére ráillett.

A gyilkosságot követő napon Újkécske községben hetipiac volt. A piacra a környező községekből és Kecskemétről sereglett össze a nép. A piacon a járőrök az áldozat fényképét mutogatták, remélve, hogy valaki felismeri az áldozatot. Az áldozat felismerésének azért tulajdonítottak nagy fontosságot a járőrök, mert azt remélték, hogy az áldozat hozzátartozói tudják, hogy az áldozat kikkel indult el hazulról s így könnyű lesz a tetteseket kézrekeríteni. Az áldozatot azonban senki sem ismerte fel. Akadtak ugyan néhányan, akik azt állították, hogy az áldozatot többször látták a környező községekben — és Újkécskén is — az országos vásárokon, de névleg nem ismerik. Valószínűnek tartják, hogy kecskeméti. De akadtak tucatjával, akik más községeket jelöltek meg az áldozat lakhelyéül. A legvalószínűbb feltevés mégis az volt, hogy az áldozat kecskeméti. Ezt igazolni látszott az is, hogy a zsebében „Kecskeméti Közlöny” volt. Ezért Turcsányi tiszthelyettes a délutáni vonattal egy járőrrel Kecskemétre utazott, hol a rendőrségnél való jelentkezés után Véghelyi Károly detektívvel felkereste azokat a nyilvános helyeket, ahol a kereskedő-foglalkozású emberek megfordulnak, mert az áldozat is kereskedőnek látszott. Kecskeméten az egyik vendéglőben a vendéglős és a pincér az áldozat fényképében Csűrös József kecskeméti lakos, törkölykereskedőt

vélték felismerni. A nyomozó és Véghelyi detektív nyomban elment Csűrös zsinór-utcai lakására, ahol lakásadójától, Újhelyi Györgytől megtudta, hogy Csűrös József, ki agglégény s nála alberletben, egy kis szobácskában egyedül lakik, 1937 augusztus 5-én éjjel 1 óra körüli időben, egy ismeretlen kerekegyházai emberrel, egylovas kocsin a Tizántúltra ment törkölyt vásárolni. Csűröst aznap (6-án) estére várják haza.

A nyomozó anélkül, hogy Újhelyiékkel közölte volna az esetet, bővebben érdeklődött aziránt, hogy mit beszélt nekik Csűrös az elindulása előtti napokban s mit mondott a kerekegyházai emberről. Erre Újhelyiék elmondották, hogy Csűrös augusztus 4-én este közölte velük, hogy pár héttel ezelőtt Kecskeméten a piacon megismerkedett egy kerekegyházai emberrel, aki állandóan hívja őt, hogy menjen vele a Tizántúltra cefrét vásárolni. „Ma is találkoztam vele” — mondta Csűrös — „és úgy egyeztünk meg, hogy az éjjel elmegyünk. Ha a kocsi az éjjel megérkezik, keltsenek fel engem.” Éjjel, amikor a kocsi megérkezett és a kocsis zörgetett a kapun, Újhelyiné felkelt, kinézett az ablakon és látta, hogy az úton egy kocsi áll, mely elé egy ló van fogva. Bővebben az ügy nem érdekelte, mert Csűrös — aki törkölyvel kereskedett — többször is elment éjjel hazulról. Ezután felkeltette Csűröst, ő pedig lefeküdt.

Újhelyiék a felmutatott fényképről határozottan felismerték Csűrös Józsefet.

A nyomozó ezután afelől érdeklődött Újhelyiéktől, hogy Csűrösnek volt-e pénze és kik szokták fuvarozni. A nyomozó ugyanis azt remélte, hogy Csűrös régebbi fuvarosai esetleg felvilágosítással szolgálhatnak az új fuvarosáról. Újhelyiék az érdeklődésre több kecskeméti embert neveztek meg azzal, hogy ezek valószínűleg a kerekegyházai fuvarosokat ismerik. Arról azonban, hogy Csűrösnek volt-e pénze, nem tudtak semmit.

A nyomozó ezek után Újhelyiek lakásánál éjjel leest tartott, mert az volt a feltevése, hogy hazajövet felkeresik Újhelyieket s valami mesét kitalálva előadják, hogy Csűrös valahol leszállt a kocsijukról és azóta nem találkoztak vele. A lesállásra fordított idő kárba veszett. A gyanúsítottak nem mutatkoztak.

Másnap a járőr és a nyomozó kikérdezte Csűrös előző fuvarosait, de azok semmiféle támpontul szolgálható adatot nem tudtak mondani. Csupán néhány kerekegyházai embert neveztek meg, akik fuvarozással szoktak foglalkozni. Így a nyomozó és a járőr Kerekegyházára utazott, ahol az ottani őrssel karöltve sorra kikérdezte mindazokat, akik fuvarozással foglalkoznak s akikre a személyleírás alapján gyanú irányulhatott. A kikérdezések során egy olyan fiatalemberre akadt a nyomozó, kire a kapott személyleírás teljesen ráillett. Ezenkívül olyan kocsija és lova volt, mint amilyennel a gyanúsítottak a helyszínrre érkeztek. Ennek a fiatalembernek a mellénye véres volt és nem tudott alibit igazolni. Azt állította, hogy még augusztus 3-án elment hazulról feleségével együtt a kecskeméti határban lakó komájához keresztelőre és onnan csak 5-én este jött vissza. 5-ére alibit csupán a feleségével és komasszonyával tudott igazolni. Ezért a járőr ezt az egyént őrizetbe vette és Újkécskére kísérte, hogy a tanukkal szembesítse. A szemtanuk határozottan állították, hogy nem azok közül az egyének közül való, akik a sértettel együtt érkeztek a révhez. Az újkécskei őrsparancsnok ezt az egyént szabadonbocsátotta.

Így a kerekegyházai nyomozás holtpontra jutott.

Ezekután a nyomozó ismét felkereste Kecskeméten Újhelyieket és bővebben érdeklődött Csűrös vagyoni viszonyai után, mert felmerült az a feltevés is, hogy Csűrös esetleg nem is rablógyilkosság áldozata. Újhelyiek a nyomozó kérdésére elmondták, hogy Csűrösnek nem lehetett sok pénze, legfeljebb 8—10 pengője, mert ha volt néhány száz pengője, azt nyomban

befektette az általa feltalálni szándékolt perpetuum mobile (örökmozgó) tökéletesítésére szolgáló anyagokba. Ez alkalommal Újhelyiek már határozottan emlékeztek arra is, hogy Csűrös este, mielőtt végzetes útjára elindult, azt is közölte velük, hogy a kerekegyházai fuvarost „Langó”-nak hívják s hogy Langó Csűröst csupán azért hívja magával, hogy a törkölyvásárlásnál mint szakember működjön közre. Elmondta Csűrös Újhelyieknek azt is, hogy Langóval ő közölte, hogy neki nincs pénze. Langó erre azt mondta: „Nem baj, van nekem, a közelmúltban is 300 pengőt kerestem törkölyön s így szívesen adok én kölcsön”. Ezekből az adatokból következtetve, nyilvánvalóvá vált, hogy Csűröst nem a pénzéért gyilkolhatták meg, ha csak nem volt idegen pénz nála. A nyomozó gondolt arra is, hogy Csűrös valamelyik szeszfőzdéstől törkölyre nagyobb előleget vett fel. Ezért a nyomozó és a járőrök Kecskeméten az összes szeszfőzdeket sorra járták. Megállapítást nyert, hogy Csűrös sohasem kért és nem is kapott sehol előleget. Így helytállónak látszott az a feltevés, hogy Csűrös Józsefet nem rablási szándékkal, hanem valami egyéb indítókából gyilkolták meg. Ezért a nyomozó és a járőrök az után kutattak, hogy kinek állt érdekében, hogy Csűrös Józsefet eltegye láb alól. Egy járőrt a nyomozó Kerekegyházára küldött azzal a meghagyással, hogy az ottani őrssel karöltve nyomozzon az állítólagos Langó után. Eközben jutott tudomására a nyomozónak, hogy Csűrös József a testvéreivel anyai hagyaték miatt már húzamosabb idő óta pereskedik. Erre a nyomozó Kecskeméten a járásbírósnál elkérte áttanulmányozás végett a Csűrös József és testvérei között folyó per iratait. A periratokból a következők voltak megállapíthatók:

Csűrös József (az áldozat) 1936. évben polgári pert indított testvérei, Fazekas Jánosné sz. Csűrös Erzsébet, özv. Fazekas Imréné sz. Csűrös Mária, Diós Istvánné, Fehér Sándorné és Csűrös János ellen, mert

azok az anyai hagyatékot egymás között — nézete szerint — törvényellenesen osztották szét.

Csűrös József követelése a következő volt:

Édesanyjától tanuk előtt aláírt végrendelettel örökölt 1 drb 1000 pengőről kiállított takarékkönyvet, Fazekas Jánosné és özv. Fazekas Imréné pedig 400—400 pengő készpénzt, amit azok még 1935-ben, édesanyjuk halála előtt kaptak attól kölcsön. Ezenkívül az anyai részről visszamaradt és 4000 pengőt érő ingatlanra (ház és szőlő) Csűrös József hasznélvezete be volt kebelezve.

Csűrös József a pert a kecskeméti kir. járásbírósiagon megnyerte s így Fazekas Jánosné és özv. Fazekas Imréné arra köteleztetett, hogy Csűrös Józsefnek a 400—400 pengőt megfizesse. De Csűrös Józsefnek ítéltetett az 1000 pengőről kiállított takarékkönyv is. Ezenkívül érintetlenül hagyta a bíróság Csűrös Józsefnek a házra és szőlőre bekebelezett hasznélvezetét. Csűrös József pervesztes testvérei a bíróság ítéletében megnyugodtak, kivéve Fazekas Jánosné sz. Csűrös Erzsébet és özv. Fazekas Imréné sz. Csűrös Mária balószegi lakosokat, kik a pernek őket érintő ama részét, hogy Csűrös Józsefnek 400—400 pengőt fizesenek, megfellebbezték. Fazekas Jánosné és Fazekas Imréné a fellebbezés folytán megtartott újabb tárgyaláson hamis tanukkal és pedig: Boros Lászlóval (Fazekas Jánosné vejével) és annak szolgálójával: Csibi Gyulával bizonyították, hogy a 400—400 pengőt anyjuknak 1935-ben, még annak életében visszafizették, s így Csűrös József követelése — a 400—400 pengőt illetően — jogtalan. A bíróság azonban a tanuk esküvel megerősített vallomását, ellentanuvallomások miatt, nem fogadta el s így Fazekas Jánosné és özv. Fazekas Imréné ismétellen kötelezte a 400—400 pengő megfizetésére.

A bíróság Csűrös József pervesztes 5 testvérét 620 pengő per- és ügyvédi költség egyetemleges meg-

fizetésére, Fazekas Jánosné és özv. Fazekas Imréné pedig ezenfelül még külön 120—120 pengő per- és ügyvédi költség megfizetésére is kötelezte. Mindez alapul szolgált arra, hogy a gyilkosságban való részeséssel Csűrös testvéreit, különösen Fazekas Jánosné és özv. Fazekas Imréné gyanúsítsa a nyomozó. Ehhez járult még az a körülmény, hogy a nyomozó értesülése szerint Fazekas Jánosné és özv. Fazekas Imréné testvérükkel, Csűrös Józseffel szemben halálos ellenségeskedéssel viseltettek. Anyjuk halála előtti időben Csűrös József lakásadónője: Újhelyi Györgyné előtt is kijelentették, ha anyjuk nem az ő kedvük szerint rendezzi a hagyatéki ügyet, Csűrös Józsefet élve temetik édesanyjuk mellé.

Ezeknek a gyanúkoknak az alapján a nyomozó egy járőrrel a Fazekas Jánosné és Fazekas Imréné lakóhelye szerint illetékes csendőrsre: Helvéciára ment, hogy ott a két Fazekasné előélete után puhatoljon. Eközben Helvéciára érkezett a Langó nevű egyének felkutatására és igazoltatására Kerekegyházára küldött járőr is, és jelentette a nyomozónak, hogy a Kerekegyházán és annak határában lakó Langó nevű egyének mindannyian elfogadható alibit igazoltak. A járőrökkel együttesen folytatott puhatolás során a nyomozó megállapította, hogy Fazekas Jánosné túlfűtött akaraterejű, izgága természetű asszony, aki minden körülmények között végrehajtja azt, amit elhatároz. Erre engedett következtetni külseje is: mintegy 110 kilós, határozott fellépésű, mindenre képesnek látszó, nyakas asszony, ki a szomszédjával is állandóan civakodott.

A beszerzett gyanúkok alapján a nyomozó elhatározta, hogy Csűrös József testvéreit és azok hozzátartozóit kikérdezés alá vonja. Ezért Fazekas Jánost, István nevű fiával és Boros László nevű vejével együtt a jakabszállási községhezához kísértette, hogy ott a Fazekas-családok kikérdezését megkezdje. A nyomozó

azért választotta Jakabszállást a kikérdezés helyéül, mert a Csűrös-testvérek egymástól 15—20 kilométer távolságra laktak s e terület központja Jakabszállás volt.

Jakabszállásra a nyomozóval egyidőben a 4. nyomozó alosztályparancsnokságtól ellenőrzésre és a nyomozás irányítására megérkezett Vörös József alhadnagy, külsőcsoportvezető, Suhajda Sándor tiszthelyettesel együtt. A nyomozó Vörös alhadnagynak jelentette a Fazekas-családot terhelő gyanúkörményeket azzal, hogy rablógyilkosságról nem lehet szó, másnak pedig, mint Csűrös József testvéreinek (különösen a Fazekas-családoknak) nem állt érdekében, hogy Csűrös Józsefet eltegye láb alól.

A jelentettek alapján Vörös alhadnagy Fazekas Jánosné és özv. Fazekas Imréné őrizetbevételére is nyomban parancsot adott s nevezetteket a rendelkezésre álló járőrökkel Jakabszállásra kísértette. Itt részletes kikérdezését a nyomozók megkezdték. Boros László és annak cselédje: Csibi Gyula szarkási lakosok rövid időn belül beismerték, hogy a Csűrös-féle peres ügyben Fazekas Jánosné felbujtására hamisan tanuskodtak és hamisan esküdtek, mert nem látták és nem is tudnak semmit arról, hogy a két Fazekasné a 400—400 pengőt visszafizette volna édesanyjuknak. Azt azonban, hogy a gyilkosságról tudnának, tagadták. Csibi és Boros kikérdezésénél már résztvett a nyomozó alosztálytól kivezényelt Bárdos József tiszthelyettes is, ki a nyomozás színhelyére augusztus 12-én érkezett meg.

A kikérdezés folyamán Boros és Csibi előadták, hogy Fazekas Jánosné több ízben beszélt bizalmasan Biró Antal szarkási lakossal, aki Borosnak tanyaszomszédja. Boros azzal gyanúsította anyósát, Fazekas Jánosné, hogy feleségét, Fazekas Ilonát el akarja tőle választani és Biróhoz akarja feleségül adni, mert észre-

vette, hogy Biróval titokban — rendszerint Fazekas Jánosné házában — felesége is találkozik.

Biró nevét a nyomozók — miután feltehető volt, hogy Fazekas Jánosné felbujtására részese a gyilkosságnak — a gyanúsítható egyénekről készített névjegyzékbe beírták és feljegyezték a rávonatkozó mentő-és gyanúkörményeket is. Biró őrizetbevételét a nyomozók még nem tartották időszerűnek, mert ellene más adat, minthogy Fazekas Jánosnéval bizalmasan szokott érintkezni, nem volt. Fazekas Jánosné és Fazekas Imréné pedig tagadták, hogy tudnak valamit a gyilkosságról. Még azt sem ismerték be, hogy Boros Lászlót és Csibi Gyulát hamis tanúzásra kérték fel.

Időközben a nyomozás székhelye különböző célszerűségi okokból Újkécskére tétetett át. A járőrök a gyanúsítottakat ide kísérték. Csibi Gyulát, kiről megállapítást nyert, hogy a gyilkossághoz semmi köze nincs, Vörös alhadnagy szabadon bocsátotta.

Újkécskére a járőrökkel és a nyomozókkal egyidőben megérkezett Mészáros Lukács alhadnagy, kiskunfélegyházai szakaszparancsnok is, ki a nyomozásba szintén bekapcsolódott.

A gyanúsítottak Újkécskén való kikérdezésük során is tagadták, hogy részük van a gyilkosságban. Ezért a nyomozók a gyanúsítottakkal és a járőrökkel együtt Majsajakabszállásra utaztak és elhatározták, hogy most már Boros Lászlónét és Biró Antalt is őrizetbe veszik. Biró őrizetbe vételére újabb gyanúkörményül szolgált az, hogy Fazekas Jánosné Biróról semmit sem akart tudni. Azt állította, hogy Biróval még sohasem találkozott. Ugyanez alkalommal Fazekas Jánosné közölte a nyomozókkal azt a gyanúját, hogy Csűrös Józsefet János nevű testvérük sógora: Temesi Gusztáv gyilkolhatta meg, mert Temesi már három évet ült gyilkosságért és János nevű testvérüknek éppen annyi oka volt eltétetni láb alól öccsét, Csűrös Józsefet, mint nekik, mert az is pereskedett vele. Erre Mészáros Lukács és

Vörös József alhadnagyok egyöntetű intézkedésére egy járőr — Bárdos tiszthelyettessel — Temesi Gusztávot kerítette kézre, egy járőr pedig Suhajda Sándor tiszthelyettessel útba indult Biró Antal és Boros Lászlóné őrizetbevételére.

Temesi Gusztáv a gyanú alól rövid idő alatt tisztázta magát s így szabadon bocsátották.

A Biró Antal őrizetbevételére küldött járőr Boros László tanyáján bizalmasan megtudta, hogy Biró Antal Boros László cselédjét, Csibi Gyulát Jakabszállásról való hazabocsátása után nyomban felkereste és azzal hosszabb időn át beszélgetett. Biró Csibi Gyulát nem a lakásban kereste fel, mert ott mások is tartózkodtak, hanem a ház mögött, a ház falához lapulva várt, amíg Csibi Gyula az udvarra ment. Így a járőr nemcsak Biró Antalt, hanem Csibi Gyulát is őrizetbe vette és Majsajakabszállásra kísérte. Itt Csibi elmondta, hogy Biró aziránt érdeklődött, hogy mit kérdeztek tőle a csendőrök, mit vallottak Fazekasék és hogy általában mily eredményt értek már el a csendőrök. Csibi szerint Biró érdeklődés közben nagyon izgatottan viselkedett.

A felmerült újabb gyanúkok alapján a nyomozók Birót alaposan kikérdezték, ki egyideig rendületlenül tagadta, de később beismerte azt, hogy Boros Lászlónéval néhány hónap óta — Boros Lászlóné anyjának, Fazekas Jánosnéak tudtával — szerelmi viszonyt folytat s hogy ezzel kapcsolatban Fazekas Jánosnéval is több ízben találkozott és beszélt titokban.

Biró ruháját a nyomozók tüzetesen átvizsgálták s azon több helyen, különösen a kabát előrészén és a nadrágzseben, nagyobb vérfoltokat találtak. A vérfoltok mikénti keletkezésére vonatkozóan Biró semmiféle felvilágosítással nem tudott szolgálni. Ekkor már tisztában voltak a nyomozók azzal, hogy Biró a tettesek egyike. Látszott is Birón, hogy küzd a lelkiismeretével s már-már hajlandó vallomást tenni. Vörös József

alhadnagy, aki polgári ruhában volt, ezt a pillanatot ügyesen kihasználva, előállt azzal, hogy: „Én magával találkoztam a révnél. Ugy-e, maga is ismer engem?” Ez hatott, mert az egyik tanu, aki tényleg találkozott Biróval a révnél, nagyon hasonlított Vörös alhadnagyhoz. Ezekután Biró a gyilkosság elkövetését beismerte és megnevezte azt az egyént is, akivel együtt Csürös Józsefet kocsin elvitték a nagyrévi révhez. Biró cinkosáért nyomban járőr ment, azt elfogta s ugyanazzal a kocsival és lóval együtt, amellyel Csürös Józsefet vitte, Majsajakabszállásra kísérte. Biró cinkosának, névszerint ifj. Kiss János kecskeméti lakosnak a kalapján volt a szemtanuk által bemondott lófarokból font háromágú zsinór.

Kiss beismerte, hogy tudott a bűncselekmény elkövetéséről, de tagadta, hogy résztvett volna Csürös meggyilkolásában.

A szemtanuk Újkécskén Biróban és Kissben határozottan felismerték azt a két fiatalembert, kik a gyilkosság reggelén Csürös Józseffel kocsin együtt érkeztek a nagyrévi révhez. De felismerték a kocsit és lovat is. Ezekután Fazekas Jánosné, özv. Fazekas Imréné és Boros Lászlóné is beismerte, hogy Birót ők bérelték fel, hogy tegye el Csürös Józsefet láb alól.

A gyanúsítottak előadásából a gyilkosság elkövetésével kapcsolatban, a nyomozás során a következők nyertek megállapítást:

Biró Antal 1936. év tavaszán megismerkedett Boros Lászlóné sz. Fazekas Ilonával, Fazekas Jánosné gyanúsított leányával, kinek udvarolni kezdett. Boros Lászlóné Biró udvarlását 1937 május haváig hidegen fogadta. Májusban Borosné kérte Birót, hogy édesanyja, Fazekas Jánosné és annak bátyja, Csürös József között folyó polgári perben való szereplésre szerezzen édesanyja támogatására hamis tanut. Biró ezt meg is ígérte Borosnénak, de hamis tanut nem tudott szerezni. Biró az esetet követő néhány nap mulva Kec-

keméten találkozott Boros Lászlónéval és Fazekas Jánosnéval. Ekkor közölte velük, hogy hamis tanut nem tudott szerezni.

Egy másik alkalommal, körülbelül június első felében, Biró Kecskeméten ismét találkozott Fazekas Jánosnéval. Fazekas Jánosné ez alkalommal panaszolta Birónak, hogy bátyja: Csűrös József a pereskedéssel anyagilag teljesen tönkreteszi s ha ez tovább így megy, ő és nővére: Fazekas Imréné is, koldusbotra jutnak. Ugyanekkor kérte Birót, hogy Csűrös Józsefet tegye el láb alól. Ezért Birónak 300 pengőt ígért. Biró ezt az összeget keveselte és végre 500 pengő vérdíjban állapodtak meg. Fazekas Jánosné kérte Birót, hogy Csűrös Józsefet üsse agyon és ássa el, vagy pedig a Tiszában tüntesse el, hogy többé holtteste se kerüljön elő.

Biró a cselekmény végrehajtásától húzódozott s ezt közölte is Boros Lászlónéval. Boros Lászlóné, hogy Biró hiúságát gyávaságára való célozgatással megsértse, azt mondta Birónak, hogy Csűrös meggyilkolásáról ne is beszéljen, mert úgy sem meri végrehajtani. Ugyanekkor mondta neki Borosné azt is, hogy végeredményben ő nem bánja, tegyen amit akar, csak ügyeljen, hogy ki ne tudódjék. Ettől az időtől kezdve Biró és Borosné között a szerelmi viszony jobban kifejlődött. Közben Fazekas Jánosné valahányszor csak találkozott Biróval, állandóan buzdította a cselekmény végrehajtására. Ezekre a biztatásokra Biró elhatározta, hogy Csűrös Józsefet cefre- (törköly-) vásárlás ürügye alatt Cibakháza környékére csalja s ott a Tiszában eltünteti. Június 30-án megköszörülte zsebkését, hogy a gyilkosság végrehajtásánál eléggé éles legyen, mert ekkor már elhatározta, hogy Csűrös Józsefet agyonszúrja, fejét levágja és a fejet, de a törzset is a Tiszába dobja. Már ekkor arra gondolt, hogy a fej a vízben alámerül, a törzset pedig a víz elviszi s így a nyomozóknak nem lesz módjában megállapítani, hogy

ki az áldozat s így a tetteseket sem találják meg. Elhatározta Biró ezenkívül még azt is, hogy Csűrös Józsefnek hamis néven mutatkozik be.

Elhatározása után, augusztus 3-án Kecskemétre ment, ahol véletlenül találkozott Csűrös Józseffel, kit Fazekas Jánosné előzőleg észrevétlenül már megmutatott neki. Csűrös Józsefet megszólította, „Langó” néven bemutatkozott neki s közölte, hogy üzleti ügyben óhajt vele beszélni. Ekkor elmondta Csűrösnek, hogy Cibakháza környékén olcsón lehetne cefrét vásárolni, de ő nem ért hozzá. Kérte Csűröst, hogy mint szakértő menjen el vele. Csűrös erre vállalkozott is, de közölte Biróval, hogy neki nincs pénze. Erre Biró kijelentette, hogy az nem baj, van neki 600 pengője. Neki nem pénzre, hanem üzletemberre van szüksége. Csűrös és Biró abban állapodott meg, hogy másnap (augusztus 4-én) délelőtt ismét találkoznak Kecskeméten és bővebben megtárgyalják az ügyet. Találkát a törvényszéki palota folyosóján adtak egymásnak. Másnap mind a ketten meg is jelentek a megbeszélthelyen, de Biró nem a folyosón, hanem a törvényszéki épület előtt várta meg Csűrös Józsefet, mert félt attól, hogy a törvényszéki épületben megjelent szarkási ismerősei közül valaki Csűrössel együtt meglátja s így Csűrös eltűnése után őt is kikérdezik és így esetleg gyanúba keveredhetik. A törvényszéki palota elől Csűrössel a palota melletti mellékutcába félrevonult s itt megállapodtak abban, hogy augusztus 5-én, éjjel 1 óra körüli időben Kecskemétről elindulnak Cibakházára. A kocsist Biró fogadja.

Biró a megbeszélés után Kecskeméten felkereste unokatestvérét, Kiss Jánost s 15 pengőért fuvarosnak felfogadta. Biró azonban Kissel nem közölte, hogy Csűrös Józsefet milyen céllal viszik magukkal.

Augusztus 5-én a megbeszélthelyen Kiss egyfogatú kocsiján Csűrös József lakása elé mentek, ott a kapun zörgettek. A zörgetésre Csűrös lakásadója —

kivel Csűrös már este közölte, hogy az éjjel kocsi-
 jönnek érte — kiszólt, hogy nyomban felkelti Csűröst.
 A zörgetés után néhány percre Csűrös ki is jött az
 utcára, egy pohár pálinkával kínálta meg a kocsi-
 st. Bíró nem ivott. Később pedig egy 30—40 literes hordó-
 t tett Csűrös a kocsira és elindultak Újkécske irányába.
 Kecskemét elhagyása után a kövesútról Bíró indítvá-
 nyára letértek, hogy minél kevesebb emberrel találko-
 zanak. Így jutottak el fél 5 óra tájban Újkécskére. Új-
 kécskén egy asszonytól megkérdezték, hogy merre kell
 menni a nagyrévi révhez. Az asszony megmagyarázta
 az utat, melyen a révhez jutottak. A révnél megálltak,
 Kiss kifogta a lovat, Bíró pedig a Tisza partján tájéko-
 zódott, hogy hol lenne a legalkalmasabb hely Csűrös
 meggyilkolására. Bíró a Tisza mentén elterülő lakat-
 lan szőlőrészt szemelte ki. Ezután a kocsin szundikáló
 Csűrös Józsefet — aki a magával hozott és útközben
 elfogyasztott, körülbelül 2 deciliter pálinkától kissé
 ittas volt — felkeltette s magával hívta a szőlők közé.
 Miután a révtől 4—500 méterre értek, Csűrös mind-
 inkább érdeklődött, hogy a jobboldalon, a helyszíntől
 minegy 200 méterre elterülő házakat miért nem járják
 sorra. Bíró ekkor találomra egy házra mutatott, hogy
 ott fognak cefrét vásárolni. Itt a Tisza kissé a megjelölt
 házzal ellentétes irányba kanyarodik s ezért Csűrös
 aziránt érdeklődött Birótól, hogy miért nem mennek a
 ház irányába és miért mennek a Tisza-parton. Bíró nem
 tudott megfelelő magyarázatot adni. Attól tartott, hogy
 Csűrös sejt valamit, ezért Csűrös lábát elkapta hátul-
 ról és midőn Csűrös hasra esett, kivette jobbkezevel
 kését a zsebéből, hirtelen kinyitotta s Csűrös hátán
 térdelve, áldozata nyakába szúrta. A meglepetésétől
 felocsudott Csűrös ekkor segítségért kiabált, mire Bíró
 egy rántással Csűrös torkát átvágta. Ezután az éles
 késsel körülmetszette Csűrös nyakát, megkereste a
 nyakcsigolyáját s a fejet teljesen levágta a törzsről.
 E művelet elvégzése után kikutatta Csűrös zsebeit,

minden igazolóiratot elvett tőle, egyrészt, hogy az
 áldozat személyazonossága ne legyen megállapítható,
 másrészt, hogy Fazekas Jánosné előtt igazolja az ira-
 tokkal, hogy Csűrös Józsefet tényleg eltette láb alól.
 Ezután a hullát karjainál fogva a hét méterre levő
 Tisza-szakadék felé vonszolta, miközben a kigombolt
 kezelőjű ing, a mellénnyel és kabáttal együtt, a fejnél-
 küli felsőtestről lecsúszott. Az áldozatról lecsúszott
 ruhákat visszadobta a véres helyszínre, az áldozat fej-
 nélküli törzsét pedig lelökte a szakadékba, arra szá-
 mítva, hogy a Tiszába esik. Az áldozat azonban a sza-
 kadék lejtős részén fennakadt. Arra már nem volt ideje
 Birónak, hogy az áldozathoz lemenjen és a Tiszába
 lökje, mert a túlsó partról hangokat hallott. Ezután
 fogta az áldozat fejét, magával vitte a rév irányába s
 egy alkalmas helyen a Tiszába dobta. E helytől a sző-
 lők közepe felé tartott, ahol egy kútnál megmosako-
 dott a vértől s visszament a kocsihoz. Odaérve, szólt
 Kissnek, hogy gyorsan fogja be a lovat és hajtsanak
 el. Kiss ekkor megkérdezte Birótól, hogy Csűrös József
 hol maradt, mire Bíró elmondta, hogy Csűrössel útköz-
 ben összeveszett, leszúrta és a Tiszába lökte.

Ezután gyorsan visszahajtottak Kecskemétre, mi-
 közben Bíró Csűrösnek a kocsin maradt télikabátját a
 helyszíntől körülbelül 6 kilométerre, egy répaföldön
 elrejtette. Ezt a kabátot a nyomozás során Bíró elő
 is adta.

Útközben Bíró megbeszélte Kissel, hogy a gyilkos-
 ságról senkinek sem szólnak. Hallgatási díj fejében a
 cselekmény elkövetése utáni napokban 50 pengőt adott
 neki, amit Kiss el is fogadott.

Bíró, miután Kecskemétre visszaérkeztek, kerék-
 páron a kecskeméti határ Szarkás részen levő tanyá-
 jára ment, hol még aznap este felkereste Fazekas János-
 nét és annak leányát, Boros Lászlónét. Bíró közölte ve-
 lük, hogy Csűrös Józsefet megölte és kérte az 500

pengő vérdíjat. Közben átadta Fazekasnénak a Csűrös-től elvett iratokat. Fazekasné ekkor nem fizetett, de másnap este leányával 300 pengőt küldött Birónak azal, hogy a hiányzó 200 pengőt máskor fogja megkapni. Biró a pénzt elfogadta s a nyomozás során abból a még meglévő 240 pengőt a járőrnek átadta.

Csűrös József meggyilkoltatásának gondolata Fazekas Jánosné agyában született meg, aki ezt nővérel, Fazekas Imrénével is közölte. Fazekas Imréné beleegyezett, hogy Csűrös Józsefet meggyilkoltassák és hajlandó volt a vérdíj 50%-ának (250 pengő) kifizetését is vállalni. A Birónak fizetett 300 pengőből 100 pengőt Fazekas Imréné adott át Boros Lászlónénak, hogy azt Biróhoz juttassa.

A nyomozásra nagyon zavarólag hatott az a körülmény, hogy Csűröst Lékai János szőlője mellett, Lékai kunyhójától 120 méterre gyilkolták meg. Lékai János ugyanis már nyolc évet ült emberölés miatt s a szemtanuk a cselekmény felfedezésének idejében Lékait a helyszín közelében, 15—20 méterre látták. Így feltehető volt, hogy Csűröst Lékai ölte meg, annál is inkább, mert Lékai egy teljesen züllött nővel élt vadházasságban, akit a vidék összes fuvarosai és kereskedői ismernek és szeretőnek használtak. A feltevés ugyanis az volt, hogy Csűrös Lékai vadházastársát látogatta meg, vagy szándékozott meglátogatni, ezt a férj észrevette s ezért Csűröst megölte.

Lékai azonban később a gyanú alól tisztázta magát.

A gyanúsítottakat az újkécskei őrs a nyomozás befejeztével a kecskeméti kir. ügyészségnek a bűnjelekkel együtt átadta. Biró és Kiss a vizsgálóbíró előtt is úgy vallott, mint a csendőrség előtt. Fazekas Jánosné, Fazekas Imréné és Boros Lászlóné azonban az értelmi szerzőséget igyekeztek egymásra hárítani.

A polgáriruhás nyomozók és az őrs egyenruhás

csendőrei ez alkalommal is szépen kiegészítették egymás munkáját. Ez meg is hozta a maga gyümölcsét.

*

Ez a nyomozás tökéletes munka. Hozzáértés, alaposág, tervszerűség, leleményesség szempontjából mintául és követendő például szolgálhat.

A tanulságokkal — amelyeket ez a bűncselekmény és a nyomozása nyújtanak — csupán külön, terjedelmes tanulmányban lehetne érdemileg foglalkozni. A sok közül itt csupán néhányra mutathatunk rá.

Figyelmet érdemel a szép, módszeres, lépésről lépésre haladó helyszínelő munka, a nyomok felkutatása, követése és a mindezekből levont talpraesett következtetések, amelyek segítségével az elkövetett bűncselekmény tárgyi tényálladéka nagy vonalakban, világosan kirajzolódott a helyszínelők lelki szemei előtt. A következtetések helytállóságát a későbbi megállapítások igazolták.

A gyilkosság az első pillanatban rablógyilkosságnak látszott. Igen helyes volt azonban más indítóokot is feltételezni. A sértett viszonyainak, szokásainak alapos felderítése igazolta a feltevést és rámutatott a sértett családjára, mint olyanra, amelyen belül a tettest vagy legalább is a felbujtót keresni kell.

A véletlen néha ártatlan emberek ellen súlyos gyanúokokat halmaz. Emiatt a nyomozás könnyen helytelen irányba terelődhetik. Ennél a nyomozásnál is voltak ilyen elterelő hatások, de a nyomozás emberei óvatosságuk, helyes ítélőképességük és alaposáguk következtében megtalálták a helyes utat.

NE SZALADJUNK NEKI A GYANÚ- SÍTOTTNAK.

Beküldte: *Kiss Miklós* tiszthelyettes.

(1936.)

A báji őrsparancsnokságtól 1934 október 16-án 17 óra 45 perckor, a debreceni nyomozó alosztályhoz a következő távmondattal érkezett:

„A mai napon Taktakenéz községből jelentették távbeszélőn, hogy a Szántóhomoka-tanya mellett a kukoricásban egy 20—21 évesnek látszó, ismeretlen, iparoskinézésű férfihullát találtak. A hulla körülbelül 2 napos lehet. Bűncselekmény forog fenn. Az ügyészség a boncolást elrendelte. Járőr kivezénylését kérem”.

Az alosztályparancsnokság az őrs támogatására, Molnár József őrmesterrel, engem vezényelt ki. A rossz közlekedési viszonyok miatt csak másnap a déli órákban érkeztünk tanyára. Megtudtuk, hogy a hullát már behozták a kukoricából s az egyik lakatlan, bezárt helyiségben helyezték el. A nyomozást végző járőr pedig, az előttünk rövid idővel odaérkezett szakaszzparancsnokkal, a hulla találási helyét ment megtekinteni. Mi is utánuk siettünk és a nyomozást vezető Boldogh József alhadnagy, szakaszzparancsnoknál jelentkeztünk, aki az eddigi megállapításokról a következőképpen tájékoztatott bennünket:

A hulla Taktakenéz községhez tartozó Szántóhomoka-tanyától 1 kilométerre délnyugatra elterülő kukoricásban, a dűlőúttól 8 méter távolságra, hanyatt feküdt. Lábai egymásra voltak téve, a két keze pedig a feje alatt volt összehajtvva. Homlokán tompa tárgytól eredő ütések, míg a bal mellén, a szív tájékán, nyolc késszúrás nyoma volt látható.

A hulla kabátjának a gallérja és háta kissé véres

volt. Az inge, bár a szívtájékon levő szúrások azon keresztül hatoltak az áldozat mellébe, nem volt véres, s a mellen a szúrások körül is csak alig észrevehető vérynnyomok voltak láthatók. A hulla alatt sem volt vérynnyom. Kabátja és inge a háta alá volt gyűrődve.

Közvetlen a hulla mellett egy 21 centiméter hosszú, 9 milliméter széles, nyitott, véres pengéjű zsebkés, míg a hullától 8 méter távolságra, a kukoricás mellett vezető dűlőúton egy, két darabba tört, 78 centiméter hosszú, 12 centiméter vastag fűzfadarab találtatott.

A hulla körül eltépett papírdarabok voltak szétszórva. A darabokból ítélve az eltépett papír valamilyen igazolvány lehetett.

A hulla ruhájában, a kabát felső zsebében egy vasöngyujtó, belső zsebében pedig egy borotva, egy darab mosdószappan, egy dohánytartó s egyéb apró tárgyak találtattak.

Úgy látszott, hogy a zsebeket valaki átkutatta. A hulla sapkája vagy kalapja hiányzott s azt sem a helyszín közelében, sem a távolabbi környéken nem lehetett megtalálni. A helyszínen használható lábnyomokat biztosítani nem lehetett, mert azokat részben az akkori esős időjárás, részben pedig a járőr érkezése előtt megjelent kíváncsiskodók megsemmisítették.

A nyomozást abból a feltevésből kiindulva vezetjük be, hogy gyilkosság történt. Ezt a hullán talált nagyszámú és súlyos külsérelmi nyomok kétségtelenül igazolták. A helyszín adataiból következtetve azonban az volt a további feltevésünk, hogy a gyilkosságot nem a hulla feltalálási helyén, hanem a kukoricás mellett elhúzódó dűlőút szélén követték el. Ezt a feltevésünket látszott igazolni a vérynnyom hiánya a hulla alatt, továbbá a hulla fekvési helyzete, különösen pedig a háta alá gyűrődött kabát és ing, amelyek vonszolás mellett bizonyítottak. Vonszolási nyomokat a már említett esős időjárás miatt nem lehetett ugyan teljes határozottsággal megállapítani, de igen alapos megsemmisítéssel arra a

meggyőződésre jutottunk, hogy a hullát a dűlőúton talált, két darabba tört fűzfabot helyétől vonszolták be a kukoricásba. Elgondolásunk szerint a tettes ott ütötte homlokon áldozatát, miközben a bot kettétört, majd a zsebkéssel többször szíven szúrta. A hullát ezután bevonszolta a kukoricásba, hogy a cselekmény felfedezését megnehezítse. Hogy a gyilkosság valóban a dűlőúton történt, azt igazolni látszott az a — később megtudott — körülmény is, hogy az áldozat sapkáját egyik tanyabeli ember még a gyilkosság felfedezése előtt, a dűlőúton találta meg, de ennek nem tulajdonított jelentőséget. A sapkát magához vette és a nyomozás kezdetén a leletről nem is tett jelentést. Teljesen érthetetlennek látszott előttünk azonban az, hogy sem a hullán, sem a feltalálás, sem az elkövetés helyén nem találtunk véryomokat. Erre vonatkozólag csak a boncolás megejtése után kaptunk magyarázatot. A törvényszéki orvos véleménye szerint ugyanis a szúrások körül és a fehérműn azért nem volt véryom, mert az áldozat először a fejére kapta az ütések, öntudatlan állapotba került és hátára esett. A szúrások már öntudatlan állapotában, hanyattfekve érték. Három szúrás a szívbe hatolt, a többi pedig a mellkason áthaladva a szívburok üregeiben végződött, így a vérzés csak befelé történt.

Elsősorban az áldozat kilétének megállapítására törekedtünk, mert ettől reméltünk olyan adatot, amelynek alapján nyomozásunknak határozott irányt adhatunk. Az áldozatnál azonban — miként már említettem is — nem volt olyan tárgy, amely kilétére felvilágosítást adott volna. A körülötte talált papírdarabok azonban a tettestől vagy az áldozattól származónak látszottak, ezért azokat összeszedtük és gondosan összeillesztettük. Az összerakott papírdarabok egy igazolványt mutattak, amelyet Oros község előjárósága állított ki Kun József polgári lakos részére. A nyomozás ennek az adatnak alapján azonnal Oros és Pol-

gár községbe terelődött, ahol rövidesen meg is állapítottuk, hogy Kun József polgári lakos, október 12-én reggel azzal távozott el Polgár községből, hogy Taktaharkány községbe, az ott tartózkodó Kun András nevű vak koldushoz megy, hogy neki az általa összegyűjtött könyöradományt átadhassa.

Valószínűnek tartottuk, hogy az áldozat azonos Kun József polgári lakossal, akit ismeretlen tettes a nála volt könyöradományért ölt meg. Hogy erről meggyőződünk, azonnal Kun Andrásért és hozzátartozóiért küldtünk.

Kun András vak koldus és Gábor nevű testvére rövidesen meg is érkeztek a Szántóhomoka-tanyára. Utóbbi a hullában Kun József polgári lakost határozottan felismerte. Ezután Kun Andrásról iparkodtunk az áldozat előéletére és életviszonyaira vonatkozólag minél kimerítőbb tájékozást nyerni. Nevezettől — ki mint vak koldus, több vármegyére kiterjedő koldulási engedéllyel bírt — megtudtuk, hogy Kun Józsefet 12 évvel ezelőtt, 14 éves korában vette maga mellé vezetőül. Együtt járogattak a Hajdúságban és Nyírségben könyöradományt gyűjteni. Mivel azonban ő koránál fogva már nagyon legyengült s a gyalogolást az utóbbi időben nem bírta, engedélyét Kun Józsefnek adta át, aki azzal egyedül járt tovább az ő részére adományokat gyűjteni. Az adományokat ezután időnként személyesen hozta el hozzá. Elmondta még, hogy Kun nagyon jószívű, megbízható, idegenekkel szemben is bizalmas és közlékeny természetű ember volt, aki a gyűjtött könyöradomány összegét mások előtt nem titkolta, mert rosszakaratú embert senkiben sem látott. Legutóbb 1934 szeptember hó elején indult el a Nyírségbe könyöradományt gyűjteni. Utbaindulásakor abban állapodtak meg, hogy a gyűjtést november 1-re befejezi és akkor őt nem Polgáron, hanem Taktaharkányban lakó testvére lakásán fogja felkeresni, mert ott fog tartózkodni.

Elmondta még Kun András, hogy vezetőjének Tiszadada községben is vannak rokonai s nem tartja kizártnak, hogy ezekhez betért, mielőtt hozzá jött volna. Ebből kifolyólag a Kun József körülményére vonatkozó puhatolást, egyidejűleg a tiszadadai rokonok szerepének tisztázására is kiterjeszteni szándékoztunk annál is inkább, mert a gyilkosság elkövetési helye Tiszadadához alig 2—3 kilométerre fekszik. Mivel azonban az elkövetési helyet Tiszadadától a Tisza választotta el, szükségesnek véltük először mind a tiszadadai, mind a tiszadobi révészektől érdeklődni, hogy az áldozat a Tiszán mikor kelt át és ez alkalommal ki volt a társaságában. A révészek semmire sem emlékeztek. Velük szemben nem merült fel gyanús körülmény, így puhatolásunk eredménytelen maradt.

Puhatolás közben egyik járőr arról szerzett tudomást, hogy az áldozat boncolása alkalmával Bartos Jánosné tiszadadai lakos — aki a meggyilkolttal rokonági viszonyban volt s így azt kétségtelenül ismerte —, a Szántóhomoka-tanyán tartózkodott és annak ellenére, hogy a hulla kiléte akkor még ismeretlen volt, elhallgatta, hogy az Kun Józseffel azonos. Ez gyanúsnak tűnt fel előttünk, ezért Tiszadadára mentünk, hol Bartosné és férjét részletes kikérdezés alá vettük.

A kikérdezés során Bartos azt állította, hogy egyetlen fillérjük sincs, továbbá, hogy október hóban sem ő, sem felesége egyáltalán nem távoztak el a lakásukról. Ugyanakkor Bartosné azt állította, hogy 9 fillérjük van. Azt sem tagadta le, hogy a boncolás napján a Szántóhomoka-tanyán járt. Állítása szerint egy ott lakó rokonát volt meglátogatni.

Nevezettek ismételt kikérdezésük során is megmaradtak előző előadásuk mellett. Miután ellentétes előadásukat gyanúsnak találtuk, a lakásukon bizonyítékok felfedezése végett kutatást végeztünk, amelynek során egyik kávéscsészében 3 pengőt találtunk. Bartos nem akart tudni arról, hogy a pénz hogyan

került oda. Bartosné ugyanakkor állította, hogy a kérdéses összeget férjének testvére, Bartos István tiszadadai lakos vitte lakásukra és adta át neki megőrzés végett. A közben előkerült Bartos István tagadta, hogy bátyjának és feleségének megőrzés végett pénzt adott volna át, így a különböző, egymással ellentétes előadásukból következtetve valószínűnek tartottuk, hogy részük van Kun József meggyilkolásában és pénzének elrablásában. Ezért mindhármukat őrizetbe vettük és Taktakenéz községbe kísérve, újabb részletes kikérdezésükhöz kezdtünk. Hosszas kikérdezés után a pénz szerepe tisztázódott. Mind Bartos, mind a felesége beismerték, hogy a kérdéses összeget Bartosné a Szántóhomoka-tanyán árusított szaharinért kapta s a további eljárás és büntetéstől való félelem miatt nem merték a pénz mikénti szerzését beismerni. Miután nevezettek elfogadhatóan tisztázták magukat a súlyos gyanú alól, szabadon bocsátottuk őket s nyomozásunkat más irányba folytattuk.

A Kun József körülményeinek felderítésére — Polgár községbe már előzőleg — kiküldött járőr ugyanis jelentette, hogy Kun József október 11-én délután tért vissza Polgár községbe. Ott elmondta, hogy Oros község elöljárósága, — mert a nála levő engedély nem az ő, hanem Kun András nevére volt kiállítva, — a további könyöradománygyűjtést vele megszakíttatta és igazolványát elvéve Polgár községbe való visszatérésre utasította. Az elvett igazolvány helyett a községi elöljáróság az ő saját nevére kiállított, ideiglenes igazolványt adott. A járőr a községben puhatolva megállapította azt is, hogy Kun József az október 12-re virradó éjszakát Fedor Sándor volt orosz hadifogoly lakásán töltötte s onnan indult el 7—8 óra között egyedül Taktaharkányba, hogy az összegyűjtött 63 pengő könyöradományt Kun Andrásnak koldusnak kézbesíthesse. Azt is hallotta a járőr, hogy Fedor az utóbbi napokban több alkalommal mu-

latott a kocsmában. Fedorral a járőr nem beszélt, mert Polgár község fogdájában, kihágás miatt kapott 3—4 napi elzárásbüntetését töltötte.

A felsorolt adatok alapján Boldogh alhadnaggyal Polgár községbe mentünk, hogy Fedor pénzforrását és október 12—14 közötti holtartózkodását megvizsgáljuk. Megérkezésünk alkalmával az illető még mindig a községi fogdában volt lezárva, éppen ezért őt nyugodtan hagyva, a polgári őrs járőrével karöltve megkezdtük ellene az adatgyűjtést, kikérdezve mindazokat, akikről feltehető volt, hogy vele, valamint a két Kunnal kapcsolatban bármi adatot tudtak szolgáltatni.

A kikérdezések során Török István polgári vak koldus előadta, hogy október 12-én reggel Kun József el akart vele indulni könyöradományt gyűjteni. Abban állapotok meg, hogy attól a naptól kezdve Kun az ő vezetője lesz. A megállapodás után azonban, mielőtt útnak indultak volna, Kun átment a közelben lakó Fedor lakásába, honnan néhány perc múlva visszatért s ekkor arra kérte őt, hogy a tervezett utat két nappal halasszák el, mert ő előbb Taktaharkányba megy, hogy ott Kun Andrásnak a könyöradományt átadhassa. Ezt meg is engedte s Kun 7—8 óra között valóban elindult Taktaharkányba. Úgy tudja, hogy Fedor aznap távol volt lakásáról. Másnap Fedor őt kocsmába hívta és ott italt fizetett neki. Előtte azt hangoztatta, hogy egyik adósa 10 pengőjét megadta és onnan van pénze.

Fedornak ezután még a következő vásárlásait sikerült megállapítani:

Különböző üzletekben:

október 13-án 7 pengőért 3 darab kerékparkereket vásárolt, amelyért 50 pengős bankjeggyel fizetett. Ugyanaznap 3'50 pengőért egy pár Dorkó-cipőt, 3'40 pengőért pedig egy férfiinget vett;

október 14-én 3'60 pengőért vászonneműt, 1'20 pengőért pedig 1 pár férfikesztyűt;

október 15-én 2'80 pengőért cipőfelsőrészt, 3'60 pengőért ruhaneműt, továbbá

október 16-án 4 pengőért egy barna takarót vásárolt.

Egyik tanu október 14-én Fedor kezében 3 darab 10 pengőt látott. A pénz szerzésére vonatkozólag egyik szavában azt mondta, hogy azt az egri káptalantól kapta, a másik szavában már azt állította, hogy az orosz konzul küldte neki. A felsorolt adatok alapján a nyomatékos gyanúnk Fedorra terelődött. Mielőtt azonban a kikérdezéséhez fogtunk volna, szükségesnek tartottuk a felesége kikérdezését is.

Fedornétól megtudtuk, hogy október elején csupán 9 pengővel rendelkeztek. Ezt az összeget október 9-én a férjével együtt Miskolcon elvásárolták. Megtudtuk azt is, hogy férje október 12-én 8 óra tájban azzal távozott el lakásukról, hogy a Folyás-tanyára megy, adósaitól tartozásait megkérni. Az ebédet 14 órára rendelte, de még 19 órára sem tért vissza. Ekkor ő lefeküdt s amikor férje hazatért, már jól ki is aludta magát. Férje sárosan és vizesen tért haza s érdeklődésére haragosan annyit felelt, hogy adósaitól csak 5 pengőt kapott meg. Hogy ez mennyiben felelt meg a valóságnak, azt nem tudja, másnapról kezdve azonban férje több tárgyat vásárolt, közben ivott és állandóan részeg volt.

Amíg fenti adatok beszerzését végeztük, Fedor mit sem sejtve, nyugodtan várta a fogdából való kiszabadulását. Nagyon vigyáztunk, nehogy tudomást szerezzen az ellene irányuló nyomozásról. Október 19-én délután megkezdtük az ő kikérdezését is. A volt orosz hadifogoly gyanútlanul, a felesége előadásával egybehangzóan mondta el a miskolci útjukat. Elmondta, hogy akkor mennyi pénzük volt és azt mire költötték. Egyben a leghatározottabban állította, hogy október 9-e óta Polgár községet egyáltalán nem hagyta el.

Amikor október 12-i holtartózkodásának igazolását kértük, alibijét a községben történt lakáskereséssel akarta bizonyítani. Állítását azonban senkivel sem tudta megerősíteni. Ezután az azóta tett vásárlásai után érdeklődtünk tőle. Tagadta, hogy bármit is vásárolt volna. Mikor azonban megállapításainkat elébe tártuk, egy pillanatra zavarba jött, de azután hamar összeszedte magát s azt állította, hogy a pénzt egyik adósától kapta. Kérdésünkre azonban az adóst nem tudta megnevezni. Ezután kétségtelennek láttuk, hogy a gyilkosságban része van, de kikérdezését ennek ellenére sem erőszakoltuk s anélkül, hogy a gyilkosságról egy szót is szóltunk volna neki, tekintettel a késő esti órára, a kikérdezést abbahagytuk s közöltük vele, hogy reggel folytatjuk. Úgy gondoltuk, hogy a teljes bizonytalanságban eltöltött éjszaka elegendő lesz arra, hogy magábaszálljon s beismerő vallomást tegyen.

Feltevésünkben nem csalódtunk, mert reggel, midőn a vásárolt tárgyakat felmutattuk előtte s az elhangzott vallomás alapján elébe tártuk, hogy 50 pengőt váltott fel, abbahagyta a tagadást és a következőket adta elő:

Október 12-én virradóra Kun József az ő lakásán aludt. Kun elbeszélte, hogy legutolsó koldulási körútja alkalmával nagyobb összeget gyűjtött össze, amit gazdájának Taktaharkányba kell vinnie. Ő ekkor elhatározta, hogy Kunt a Taktaharkányba vezető útján követni fogja, útközben leüti és tőle a pénzt megszerzi. Reggel korán Kun eltávozott tőle, majd azzal tért vissza, hogy letett tervezett útjáról és Török Istvánnal akar menni könyöradományt gyűjteni. Ekkor, nehogy a terve meghiúsuljon, rábeszélte, hogy csak induljon Taktaharkányba, mert gazdája meg fog haragudni. Kun hajlott a szavára s útnak indult Taktaharkányba. Félóra múlva utána ment és a Tiszadob felé vezető úton, az egyedül haladó Kunhoz csatlakozott. Érdeklődésére azt hazudta, hogy ő is Taktaharkányba megy, Kun Jó-

zsef ezt elhitte, így együtt tartottak Tiszadob felé. Tiszadobon az egyik kocsmában megebédeltek, közben ő 3 deciliter bort rendelt, amit közösen fogyasztottak el. Majd a révhez mentek és a Tiszán átvitették magukat. A révész ez alkalommal 8—8 fillért kért tőlük, amelynek kifizetését másnapra ígérték, jelezve, hogy egy vak emberrel fognak visszajönni.

Ezután útjukat a Tiszatöltésen folytatták Taktakéz felé. Közben a töltés mellett szedret szedtek és ettek, mert szomjasak voltak. (Boncolás közben az áldozat gyomrából valóban szeder került elő.) Majd az erdőszélen egy száraz fűzfadarabot tört és letértek egy dűlőútra. A nap már leáldozott és sötétedni kezdett, amikor az út mentén elterülő kukoricás mellett leültek pihenni, hol mindketten cigarettára gyújtottak. Ezt a helyzetet látta alkalmasnak arra, hogy Kunnal végezzék. Ezért midőn felálltak, hogy tovább menjenek, a nála volt fadarabbal Kunt több ízben homlokra ütötte. Az ütések következtében Kun eszméletlenül összeesett, a fa pedig két darabba tört.

Az eszméletlen Kun Józsefet ezután lábainál fogva a kukoricásba húzta s ott zsebeit átkutatva, egy darab 50 pengőt magához vett. Közben Kun zsebéből kivette zsebkését is és azzal Kunt több ízben mellbeszurta. A zsebek átkutatásakor kezébe került Kun igazolványa is, amit széttépve elszórt. Ezután a hullát otthagya a tiszadadai révén ment át és tért vissza Polgár községbe, hová késő éjjel érkezett meg.

Fedor a beismerés után bizalmi egyének jelenlétében bemutatta a tiszadobi kocsmát, hol annakidején Kunnal ebédelt. Nevezett a kocsmárosné, aki kiszolgáltatta őket, határozottan felismerte. De felismerték az illetőt a tiszadobi révnél lévő révészek is. Most már ők is emlékeztek a kompon történt átkelés minden mozzanatára. Fedor ezután a legpontosabban bemutatta a gyilkosság elkövetési helyét és elkövetési módját, úgyhogy az részben feltevésünket, részben

pedig az általa előadottakat teljes mértékben alátámasztotta. Ezekután nevezettet személyi és tárgyi bizonyítékok alapján a nyíregyházi kir. ügyészségnek adtuk át. Az ügyészség gyilkosság miatt vádat is emelt ellene s a nyíregyházi kir. törvényszék gyilkosság miatt halálra ítélte. Ezt az ítéletet a debreceni kir. ítélőtábla életfogytiglani fegyházra változtatta át. Az ügy, a főügyési fellebbezés folytán a kir. Kúriához került, hol Fedort jogerősen halálra ítélték.

*

Ha a leírt nyomozást vizsgáljuk, azt látjuk, hogy a legfontosabb kiinduló pont az áldozat kilétének megállapítása volt. Ez különösen ember élete elleni bűncselekménynél fontos, mert határozott irányt szab a nyomozásnak. Ezt a kiinduló pontot a nyomozás a helyszínen talált széjjelszórt papírdarabok gondos összeállításának, a további útmutatásokat pedig a sértett multjának, viszonyainak és főleg a halálát megelőző idők részletes felderítésének köszönhetette.

Igen érdekes, hogy a hulla alatt, sem pedig a gyilkosság elkövetési helyén nem találtak a járőrök véryomót, holott a hullán több, késszúrástól eredő seb látszott. Ez a gyakorlati életben aránylag ritkán fordul elő, ami sokakat okoskodásra s helytelen következtetésekre vezetett volna. Helyes volt tehát, hogy a járőrök mint az egyedüli illetékesre, a törvényszéki orvosi véleményre támaszkodtak. Azzal általában számolni kell, hogy a szabadban talált hullák alatt kevés vér van, mert a föld felissza, vagy más külső behatásra (eső, rovarok) eltűnik. Itt a rendkívüliség abban mutatkozott, hogy az ingen sem volt vér, holott azon a késszúrások áthatoltak.

Hihetetlennek tűnik fel, hogy a kompoknál szolgálatot teljesítő révészek egyáltalán nem tudtak a járőröknek adatot szolgáltatni, pedig kétségtelenül megállapítást nyert, hogy mind az áldozatot, mind

a tettest ők vitték át és azok vak koldusról beszéltek előttük, sőt adósaik is maradtak nekik. Mindkét körülmény olyan, amely felhívhatta rájuk a révészek figyelmét. Gyakran előfordul, hogy általános érdeklődésre nemleges válaszokat kapunk, ezért a kikérdezésnél már ismert, határozott adatok felhasználásával a tanu emlékeztetés alá kell támasztani. Ha itt a járőr az áldozat pontos személyleírását és azt a már ismert körülményt is közölte volna a révészekkel, hogy az áldozat egy vak koldushoz igyekezett, bizonyára rögtön emlékeztek volna rá és így már a nyomozás kezdetén igen értékes adatokat szolgáltatott volna.

A Bartos-házaspár szerepe is tanulságos. A bűnügy történetében arra igen sok eset van, hogy nagyobb bűncselekmény gyanújától való szabadulás érdekében a tettes kisebb bűncselekmény elkövetését magára vállalja, de hogy egy jelentéktelen jövedéki kihágásért egy gyilkosság gyanúját vállalja magára, ez ritka s nehezen érthető. A járőr helyesen járt el, hogy az ellentmondó vallomások tisztázása végett a házaspárt ismételten, részletesen kikérdezte s ezáltal lehetővé tette szerepüknek tisztázását, mert ha nem fektet ilyen nagy súlyt erre és ellentmondó vallomások után, a gyilkosság gyanúját tárja eléjük, azok valószínűleg megzavarodnak, még nagyobb ellentmondásokba keverednek, ami az egész nyomozásnak helytelen irányba való terelődését eredményezte volna.

Igen helyesen járt el a járőr akkor, midőn Polgár községben a nyomozást nem a gyanúsított kikérdezésével kezdte, hanem részletes adatgyűjtést vezetett be s csak akkor lépett fel a gyanúsítottal szemben, amikor már kétségtelen adatok voltak a birtokában. A beszerzett bizonyítékok birtokában a járőr sorra meg tudta cáfolni a gyanúsított védekező állításait. Ez, valamint a gyanúsítottnak teljes bizonytalanságban való tartása, aránylag rövid idő alatt beismerő vallomást eredményezett.